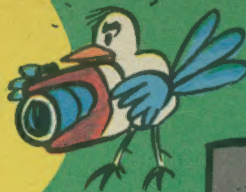
ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1160

3 динара

22. III 1974. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXV

ОНИ ЋЕ СВЕ УЧИНИТИ ДА НАМ УКРАДУ ФОРМУЛУ!

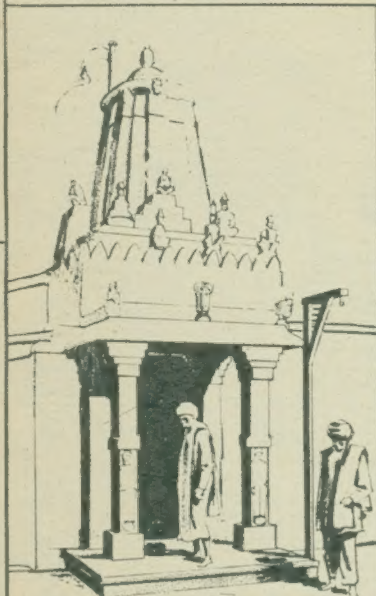
ОТКРИЋЕМО МИ ЊИХОВЕ ШПИЈУНСКЕ ТРИКОВЕ!

S.A.R.M.A

НАЈБОЉИ НА СВЕТУ

ФЛАШ ГОРДОН

Ripley **Веровали или не!**

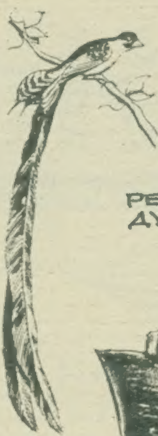
ХРАМ НЕВИНО ОСУЂЕНИХ

Један **хинду храм** у близини Карачија (Пакистан) испред кога се налазе симболична вешала посвећен је успомени свих оних који су осуђени на смрт вешањем **мада су били невини!**

КОЛИЧИНА ХРАНЕ

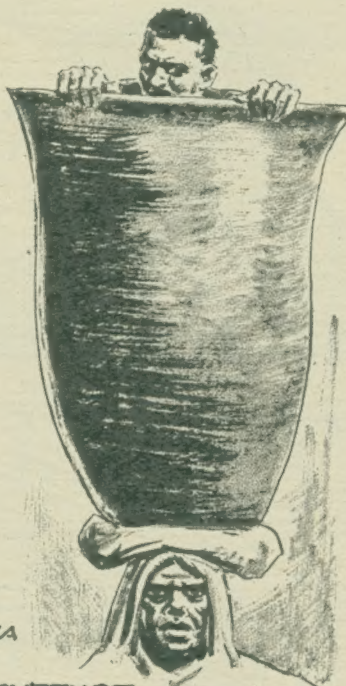
коју су на двору енглеског краља Хенрија VIII добијале дворске даме била је строго одређена. **За доручак су имале комад говедине и 4,5 литра пива.**

Афричка птица

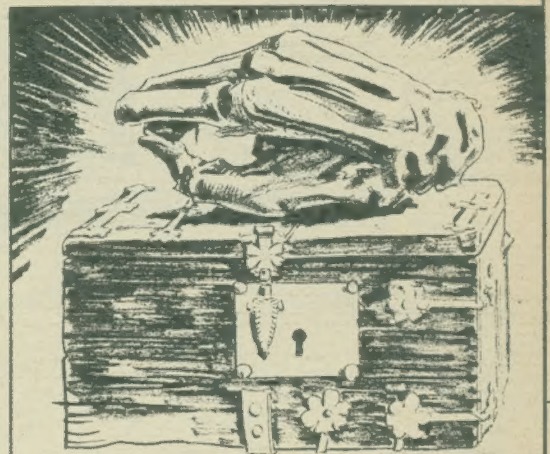
УДОВИЦА

има у време парења реп четири пута дужи од тела.

СУДИЈА

у афричком племену Мандинга који невиног човека пошаље у затвор **мора да неправедно осуђеног носи на глави у великом глиненом суду онолико времена колико је овај провео у затвору.**

ОПОМЕНА

Пре 400 година једном јавном бележнику из Минстера, у Немачкој, била је **одсечена десна рука зато што је својим потписом оверио један фалсификован документ.** Одсечена рука и данас се чува у Минстеру.

ИПОКРИТОС

реч од које је настао међународни израз **хипокрит** за лицемера, првобитно је у старој грчкој значила **глумац.**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● минерал назван орфент пронашао је у Родопима Борис Колновски, млади научник са Софијског универзитета. Овај минерал је ретка природна комбинација

кристалних соли неколико метала. Компликованог је хемијског састава и плавозеленкасте боје.

● реч „омнибус" постала је од латинске речи »omnis«, што значи сваки. „Омнибус" је трећи падеж множине и према томе значи „свима".

● од европских птица највеће јаје има ждрал а најмање царић.

● сматра се да је први балон напуњен топлим ваздухом начинио Архитас из Таранта, који је живео у четвртом веку пре наше ере.

● уз помоћ вештачких метеоролошких сателита научници су дошли до података да на океанима има десет пута мање олуја него на континентима. Засад нема објашњења овој појави.

● у Институту за заштиту од радиоактивног зрачења у Минхену однедавно се налази специјална лутка названа „црни Хуго". Ова лутка величине одраслог човека има скелет и све важније органе начињене од материјала који реагују на рендгенско

зрачење, слично човечијем организму. „Хуга" научници излажу истим условима под којима раде рендгенолози и техничари да би их убудуће што боље заштитили од опасног дејства зрачења. Већ први опити са „Хугом" показали су да досадашње оловне кецеље као ни законом прописани бетонски зидови нису довољне заштитне мере.

● од свих река на свету Ганг има највећу делту — 44.000 квадратних километара.

● шаховски термин „мат" персијска је реч и значи — мртав.

● прва забележена саобраћајна несрећа догодила се... 29. јула 1834. године, то јест скоро пре 140 година. Несрећа се у ствари догодила када су између Глазгова и Пејслија у Шкотској експлодирале парне кочије и у њима страдало свих пет путника.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

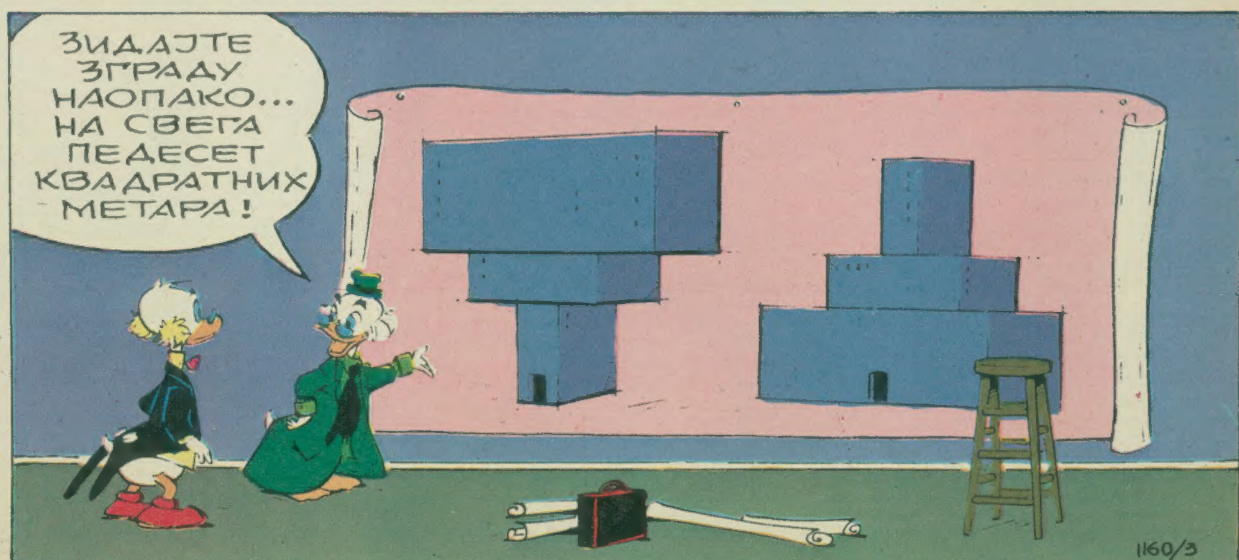

1160/3

БАТАЉОН СА КО

Десетог дана осамнаест храбрих морнара личило је на осамнаест изгубљених у пустињи. Нису више мислили о смрти — помирили су се с њом.

Две стотине дана и ноћи трајала је битка за Стаљинград. Почела је у јуну 1942. а завршила се у фебруару 1943. Немци су опсели град и кидисали на њега као вуци. Борбе су се водиле за сваку кућу. Понекад су у једном улазу били совјетски, а у суседном немачки војници. Градом су харали глад, болест, пожари и љута руска зима.

При крају опсаде у граду више није горело само оно што не може да гори. На прилазима — гробље топова, тенкова и осталог тешког оружја измешано са људским телима. Путевима су се кретали исцрпљени заробљени Немци. Разочарани, одсутни, тупог погледа... Операција „Барбароса“ није успела.

ПОЗИВ ОД ПУКОВНИКА

Ослоњен на дрво које је с једне стране било закачено експлозијом, Фјодор Жуков, командант 4 батаљона, 42. самосталне бригаде, разгледао је при светлости августовске месечине сивозелене војне књижице својих изгинулих војника. Борећи се са сузама подиже поглед према граду утонулом у мрак. Зенице му се скупише.

Тишину је реметила само шкрипа каменчића испод његових чизама. Пажљиво сложи књижице и стави их у горњи џеп блузе.

— Друже, команданте, — тржe га глас војника који му се обратио у ставу мирно. — Тражи вас пуковник Батраков. Жуков ћутећи по ђе за њим.

Батраков га је чекао у штабу. Шетао је с једног краја земунице на други као да је хтео да скрати време које је споро одмицало. Када је Жуков ушао окрете се према њему пружајући руку у правцу дрвене клупе.

— Седи, Фјодоре Степановичу! — замоли га, док је он остао да стоји. — Звао сам те због коте 133.. Као што знаш Немци са ње гађају простор 70 километара унаоколо! Много је горе што одатле држе на нишану све прелазе преко Волге који треба да се пробију према Стаљинграду трупе Родинцева. Мораш са твојим морнарима да је заузмеш! Та нам је кота прави чир!

— Али, ја имам само један батаљон! — покуша да објасни Жуков. — А, осим тога, то су морнари, невичнни... омладинци, деца тако рећи! Метак не бира кога ће... Нагло ућута. Мисли му се вратише на коту и долину Волге. Звали су је „зона смрти“. Са коте су Немци глатко убили и подивљалу мачку у долини која је долутала из неке рушевине! А сада се од њега тражи да ту проведе читав батаљон!

— Па...? Па — исправи се пуковник Батраков гледајући га у очи.

— Или ми или Немци — одговори му Жуков устајући са клупе. — Само остаће нас мало... Изгинућемо, али ћемо успети.

Жуков стави шлем, узе аутомат и поздрави пуковника Батракова.

ЗОНА СМРТИ

— Нека дођу командири и политички комесари — наредио је чим је стигао у Храстову увалу где се налазио његов батаљон.

За неколико минута сви су се окупили. Поседали су на земљу. Жуков је био кратак.

— Командант бригаде је наредио да се заузме кота 133. Знате шта она значи.. Неће бити лако!

— Можда је боље умрети... — заустио је командир чете Генадије Филимонов.

— Гењка, не упадај! — пресече га Жуков. — Остави умирање за касније. До коте морамо да стигнемо живи! А сад да разрадимо план.

Бојећи се ноћног напада Немци су стално испаљивали ракете и држали у приправности ватрена оружја. Због тога је Жуков одлучио да нападне у зору када се непријатељ опусти од ишчекивања и напетости у току ноћи.

У четири ујутру на знак црвене ракете под заштитом топова и минобацача, батаљон је кренуо у напад. Цео дан морнари су нападали у јуришима. Тек у сумрак упали су у прве непријатељске ровове. Први је ускочио Жуков. Угледао је испред себе Немца који је мењао шаржер у шмајсеру. Ударио га је кундаком као батином а затим му се бацио на рамена и заједно с њим пао на дно рова. У следећем тренутку већ је био на ногама и гађао низ укоп у фигуре које су се мицале.

Остали из његовог батаљона већ су упадали у ров хватајући се с Немцима за гуше. Обрачун није дуго трајао. Жуков се хитро успео уз залеђе рова и потрчао узбрдо. За њим, исто тако тешко дишући, трчали су његови момци. Налетели су на живи зид од тела немачких војника.

НА ВРХУ

Више нико није пуцао. Дохватили су се укоштац,

ТЕ 133

борили ножевима, тесацима, шлемовима...

Борба је трајала до дубоко у ноћ. Кад је сасвим свануло све се смирило. Немци су се повукли. Кота је била освојена. Жуков је пребројавао своје. Осамнаест живих!

Уморни и исцрпљени Жуков и његови момци лежали су на врху коте и жељно удисали ваздух који им је у овом часу био најлепши дар природе.

Тргла их је звоњава пољског телефона, који је лежао недалеко од везисте. Уморни војник с тешком муком прихвати слушалицу а онда је пружи Жукову.

— За вас, из штаба — рече бришући зној са чела.

Жуков је невољно узе. Јављао се пуковник Батраков.

— Жуков, то си ти!?

— Да, друже пуковниче.

— Па, где си човече!? До ђавола, ми смо те већ сахранили!

— На брду, а где бих, иначе, био?

— Држи се на коти колико будеш могао! Немачки тенкови надиру долином према теби. Три тенка и пешадија... — викао је у слушалицу Батраков.

Жуков погледа према долини. Тенкови, скоро бели од прашине, полако су ишли према коти. На косим странама купола једва су им се назирали жућкасти крстови. Напред су штрчале цеви са пригушивачима пламена.

— Момци, нема одмора! — скочи на ноге Жуков. — Имамо посету! Коту не смемо да напустимо. Зонченко, мрдни рукама! Балацин са противтенковским аутоматом десно, Бериозин лево... Миша, где ћеш ти?

НЕМЦИ ПОНОВО НАПАДАЈУ

Жуков је касно викнуо. Миша Исаков, младић широких рамена, сјурио се низ брдо, више се котрљајући него трчећи. Угледао је један напуштен немачки топ из претходне борбе који је сада могао да буде спас.

Ускочио је у ров с грудобраном и са неколико брзих покрета усмерио цев то па према чеоном тенку. На своју жалост установио је да је од јутрошњих борби остала само једна граната! Ставио ју је у цев. Зачула се грмљавина.

Немци су застали. Покидане гусенице првог тенка мало су их збуниле, али пошто се топ није поново јавио, схватили су да противник више нема топовске муниције.

На челу са наредником, Немци погурени потрчаше у правцу грудобрана где се налазио Исаков. Још су били ван домета Жуковљевих људи, који су их очекивали, горе, на коти. Пуцајући из шмајсера који је дограбио из руку погинулог немачког војника на дну грудобрана, Исаков је осуо паљбу. Немачки наредник се ухвати руком за груди а онда се повли и клече. Остали Немци се збунише и застадоше.

„Е, па, Мишо, ово си мудро извео!", тешио је иронично себе Исаков. „Сад си у мишоловци! Ако помолиш главу, одлетеће ти, а ако останеш овде, сравниће те са земљом!" Погледа преко ивице грудобрана.

Батаљон је кренуо у нови јуриш. — Више нико није пуцао

Немачка пешадија нашла је заклон иза тенкова који су настављали пут према коти. Изнад његове главе нешто груну. Миша провири. Запрепашћен угледа трећи тенк како се погођен врти око себе. Из њега сукну пламен. Смешећи се шеретски у ров упаде Варјава и намигну Исакову. У руци је држао противтенковски аутомат.

— Откуд ти? — уплаши се Исаков.

— Шта кажеш за оног што се врти!? — смејао се. Бели зуби му заблисташе. — Командант Жуков ме је послао да ти помогнем. Удвоје је веселије!

Изгледа да је Немцима за тај дан било доста борбе. Повукли су се. Одмор им је био потребан.

ЖИВЕЋЕМО МИ, ВЕЊА!

Свануо је нови дан. Нови напад Немаца и нова одбрана коте 133... То се поновило и другог и трећег дана. За Немце увек без успеха.

Десет дана и ноћи одржавали су се на коти морнари из батаљона Жукова, боље рећи остатак батаљона. За то време и дивизија Родинцова пребацила се на десну обалу Волге.

Десетог дана 18 храбрих морнара личило је на 18 изгубљених у пустињи. Лежали су на коти без наде у спас. Пуковник Батраков, који је требало да им дође у помоћ, није успевао да се до њих пробије.

Два Степана, Никитин и Туригин, спавали су са пушком под главом. Нешто даље од њих сместио се Вања Рјепин. Под дубоко навученим шлемом штрчао је његов дуг и рошав дечачки нос. Тешко рањен стењао је командир чете Филимонов.

Беспомоћно су гледали у тенкове који су им се примицали. Нису више ни мислили о смрти — помирили су се с њом.

Десетог дана поделили су последњи двопек и искапили последњу чутурицу. Свуда око њих земља је била покривена празним чаурицама. Остало им је мало муниције и неколико ручних бомби.

— Који је данас датум? — питао је Жуков, грицкајући суву стабљику траве.

Старији водник Вења Борисоглебски слегну раменима. — Мислим да је четрнаести...

— Живећемо ми, Вења! — добаци му Жуков. — Ово је наша земља! Морамо да живимо. Био је у праву. Једанаестог дана стигла им је помоћ. Пролаз до коте је ослобођен Кота 133 није пала.

★★★

Фјодор Степанович Жуков данас живи у Клину у московској области. Ради у транспортном предузећу број пет. Из рата се вратио кући 1946. као мајор.

М. Т.

КАКАВ АПЕТИТ!

Да би се утврдило колику штету могу да нанесу пацови, управа једне велике америчке самопослуге одлучила се на експеримент скопчан с приличним губитком: штеточинама је остављена пуна слобода у складиштима. После два месеца израчунати су губици. Пацови су за то време потпуно уништили или учи-

нили неупотребљивим 1742 џака кафе, 14 тона брашна, 200 тона шећера, 15 тона какаоа. Поред тога они су појели, заједно са амбалажом, све пакете макарона и гриза и све кесице с концентратима супе.

После тога испитана су три начина борбе против ових штеточина: мачке, хемикалије и пси-фокстеријери. Најбољи резултат постигнут је са псима.

ОДМОР ОД БУКЕ

Градска бука, коју многи називају „терором децибела", давно је већ постала озбиљан проблем нашег времена. Сваке године се јачина буке на улицама, кажу стручњаци, повећава за један и по децибел. Како се заштитити од ње?

Француски инжењери конструисали су и изградили „кућне азиле" против буке. То су преносне одаје од стаклопласта које се брзо и лако склапају и расклапају, а не пропуштају звук јер имају специјалну изолацију.

Одаја је мала али удобна: у њој се налазе сто, фотеља за надуваванье, полица за књиге. На једном зиду је прозор у „спољашни свет".

По мишљењу стручњака овакви азили пре ће наћи примену у фабрикама и конструкторским бироима него у становима. Неки, пак, сматрају да би ове „домове тишине" требало поставити у важнијим улицама да би у њима људи могли да се бар за тренутак склоне од буке.

ГОДИНЕ ПАЛМИ

Када запитају Меланежанина с Нових Хебрида које је године рођен он ће без размишљања одговорити: „У години велике палме у поглавичином дворишту" или „У години криве палме на обали". Одговори су различити али се у сваком обавезно помиње палма.

Календари у нашем смислу речи још се нису одомаћили међу острвљанима али је зато дан кад се поседи нова кокосова плама догађај за који се везује све што се на острвима збива.

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н. ЛЕКИЋ — Л. СРЕДАНОВИЋ

1160/6

ИДУЋЕГ ПЕТКА: СПРАВА КОЈА ОТКРИВА БУНТОВНИКЕ!

БОМБЕ У КРИЛУ

НЕМЦИ НИСУ РАЧУНАЛИ НА НАПАД ИЗ ВАЗДУХА ЈЕР СУ ВЕРОВАЛИ ДА ПАРТИЗАНИ НЕМАЈУ АВИЈАЦИЈУ

Италијански командант хидроавионске базе Дивуље код Сплита, омањи црномањасти мајор, седео је заваљен у кожној фотељи и пушио. Поглед му се најзад задржао на човеку кога су малочас довели. Одмеравао га је неколико тренутака.

— Ви сте Ћирил Врабић? — упита га. Пошто је добио потврдан одговор настави:

— Према ономе што знамо о вама били сте пилот у предратној војсци. Или се варам?

— Не варате се. Али, тај сам посао одавно напустио. Више не летим а и слабог сам здравља. За живот ми је довољно оно што зарадим поправљајући туђе кровове и шиваће машине.

Намерно је изоставио да спомене да је у својој кући, која се налазила недалеко од хидроавионске базе, тај но точно пиће италијанским војницима.

ПРИМАМЉИВА ПОНУДА

Италијански мајор је замишљено ћутао. Ћирил га је гледао право у лице. Можда су га открили, помисли, јер је од првог дана народноослободилачке борбе сарађивао с партизанима. Са тројицом италијанских подофицира, који су мрзели фашизам и често навраћали у његову кантину пружајући му драгоцене војне податке, одржавао је сталну везу.

Из размишљања га прену глас италијанског командан та:

— Дођите овамо! — позва га и упути се према прозору кроз који се видела цела хидроавионска база. — Видите ли онај авион тамо — и показа мали хидроавион марке Флит који се љуљао на води.

Ћирил је гледао ћутећи. Авион му је био добро познат: двокрилац, школски ловац, двосед, са мотором „валтер" у звезди од 9 цилиндера и 145 КС и брзином од једва 150 клиометара на час.

— Даћемо вам 2.000 лира да летите овим авионом само десет минута — настави командант.

Ћирил је одлучно одбио. Узалудна су била сва наваљивања и убеђивања. На крају је мајор, црвен од беса, позвао војника који га је избацио на улицу.

САМ У ХИДРОАВИОНСКОЈ БАЗИ

Ћирил је одмах отишао до команданта Трогирско-шибенског партизанског одреда Јозе Лозовине-Мосора и испричао му свој разговор са италијанским официром.

— Покушај одмах преко Италијана који долазе код тебе да се докопаш магнета за паљење мотора на том авиону. Све ми се чини да ће Италијани ускоро капитулирати. Тај ће нам авион бити потребан.

Већ после недељу дана Ћирил је имао код себе магнете. Италијански војник који му их је донео испричао му је да је на авиону истог типа као што је онај на коме је њему понуђено да лети, погинуо командант фашистичке ђавоље ескадриле. Командант базе у Дивуљама хтео је да хидроавион флит претвори у свој лични авион али се плашио да лети на њему пре него што га неко испроба. Зато је тај посао и понудио Ћирилу.

Од тог случаја прошло је месец дана. Ћирил је већ и заборавио на то. А онда је 9. септембра 1943. године радио објавио вест да је Италија капитулирала.

Као без даха пожурио је у Дивуље. У бази је затекао велики метеж. Сељаци су већ разоружавали италијанске војнике. Али авиона више није било. Италијански официри побегли су са 6 савоја и 8 капронија. Само је у хангару, у једном углу, стајао флит. Деловао је тужно и напуштено јер су му Италијани покидали све инструменте. Једино је висиномер остао исправан.

НАПАД НА КОЛОНУ

Ћирил је открио да је у бази остало доста бензина и бомбе од 12 килограма. Уз помоћ неколико сарадника оспособио је авион и нацртао на њему црвене петокраке. Већ 11. септембра формирана је партизанска хидропланска станица. На располагање су јој стављени једрењак „Св. Шимун", моторни чамац, камионет и мотоцикл.

До 19. септембра мали флит је извршио девет ваздушних ратних задатака.

Деветнаестог септембра после подне полетео је према Имотском. Док је Ћирил пилотирао, његов извиђач Раде Вучковић осматрао је околину. На коленима је држао бомбе.

Сунце је залазило. Сумрак се све брже хватао. По околним селима већ су се палиле прве лампе. Осматрајући испод себе вијугаве путиће и пут што води за Имотски, Раде се наједном трже. Нагнуо се да боље види. Није било сумње: путем се кретала колона немачких возила. Руком је додирнуо Ћирила по рамену. Стављајући руку на уста да појача глас викао је што је могао јаче:

— Немци! Левоооо . . .ооо!

Врабић баци поглед према земљи. Колона налик на дугачку змију кретала се споро. Ако буду имали среће и Раде буде добро гађао Немци ће се лоше провести.

Мрак се већ спустио и фарови на камионима били су упаљени. Немци нису рачунали са нападом из ваздуха јер су знали да партизани немају авијацију.

Врабић погледа Вучковића. Покретима руку брзо су се договорили шта да чине. Ћирил управи авион према земљи. Мотор је искључио. Требало је радити брзо и на препад. Малени хидроавион обрушио се скоро вертикално према земљи. Раде је на коленима чврсто држао бомбе. Ако му се откотрљају и авион и они одлетеће у ваздух.

На око 400 метара висине Ћирил је исправио авион. Циљ је био тачно испод њих.

„Сад или никад", рече Раде гласно, скину упаљач са осигурача и баци прву бомбу а за њом и другу, трећу . . . Радио је брзо. Биле су то оне исте бомбе од 12 килограма које су нашли у напуштеној италијанској бази у Дивуљама.

СПАСЛА ИХ СПОРОСТ

Погодио је циљ. Експлозије су се мешале с повицима и запомагањем немачких војника. Рефлектори на немачким камионима су блеснули и у свој сноп ухватили мали хидроавион. Меци су почели да звижде око њега.

Ћирил је очајнички али безуспешно покушавао да се извуче из злокобне дуге траке светлости. Потпуно неочекивано и за њега самог спасао их је — сам флит. Немци су били убеђени да их бомбардује неки јачи и бржи авион па су гађали са корекцијом, однос но испред авиона. Нису знали да је над њима флит, спор као корњача и да га треба гађати директно.

И док су Немци пуцали испред њега, Ћирил је успео да умакне рефлекторима и узме курс према мору. Далеко иза њих рефлектори су још шарали ноћно небо.

Одахнули су тек кад су стигли у базу и додирнули површину мора.

С. Ћ.

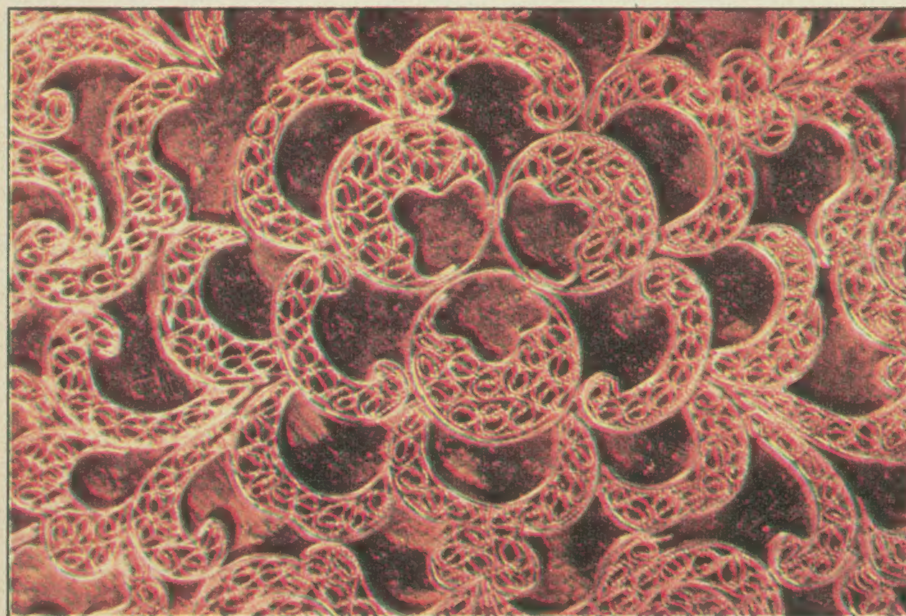
ПЕХАР од СУВОГ ЗЛАТА

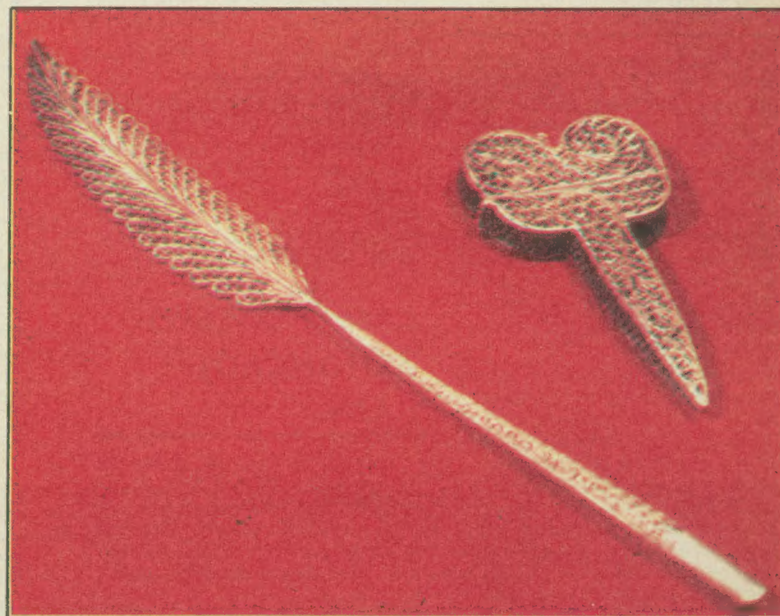
ПЕХАР, XVIII век

ЧАША, XVIII век

ДЕО КУТИЈЕ, дно, XVIII век

ФУТРОЛА за маказице и држаља за перо, XIX век

Руски филиграни 1

СЛАНИК, XVIII век

Филигран је нарочита техника у изради накита али и крупнијих предмета. Фине златне, сребрне или бакарне нити савијају се и међусобно везују градећи компликоване мотиве често комбиноване са зрцима. Отуд му и потиче име: латински је filium — нит, а granum зрно. Филигран је познат више од 4.500 година — користили су га стари Египћани, Етрурци, Грци, Римљани. Први пронађен руски филигран стар је око хиљаду година. Касније је у Русији филигран често бојен нарочитом смолом у црвеној, плавој, белој и зеленој боји, а од XVI века и емајлом. На ове две стране приказујемо вам стари руски филигран.

ШТЕДНА КАСИЦА, XIX век

КУТИЈИЦЕ, корпица за хлеб, 1840—1857. година

ДУГМАД, XVII век

ЗАВРШЕТАК У ИДУЋЕМ БРОЈУ

МАЊЕ С…

СВАКОГ ДАНА ТРЕБА ДА ПОПИЈЕТЕ ДЕВЕТ ЧАША ВОДЕ, АЛИ СА РАЗМАКОМ ОД НАЈМАЊЕ ПОЛА ЧАСА — КАЖЕ ЗАБАВНИКОВ ЛЕКАР, СТРУЧЊАК ЗА БУБРЕГЕ.

Многи мисле да су бубрези само обични творци прљаве течности и другоразредни уређаји за избацивање мокраће. Греше! Уз мозак, срце, плућа и јетру, бубрези су један од средишних органа у људском телу!

По изгледу бубрег је скроман и неупадљив, црвенкастоплавкасте боје и код одраслог човека велик колико песница. То је парни орган у облику пасуља смештен са обе стране кичме, уз задњи трбушни зид.

НИ СУША НИ ПОПЛАВА

У ствари бубрег је главни хемичар у човечијем организму. Мало се зна да је најважнији систем за избацивање некорисних и штетних материја не утроба човека већ бубрег! Кроз њега стално пролази крв коју он пречишћава и одбацује отпатке који могу да буду врло опасни. Али, то ни издалека није све. Бубрези помажу у стварању црвених крвних зрнаца и контролишу разне материје у крви — мало мања или мало већа количина од дозвољене може да буде смртоносна. Ни са овим нису готове све дужности бубрега. Он контролише равнотежу воде у човечијем организму.

Вода се једним делом испарава у облику зноја кроз кожу и излучује кроз црева. Ипак, главну регулацију воде у телу врши бубрег: он се стара о односу између воде која је унесена у организам и која се избацује. Ако би било сувише воде, ћелије би се „удавиле", ако би било мало воде, једноставно би човек пресушио.

Како то бубрег постиже?

Иако је тежак само 150 грама у њему има више од милион цевчица за филтрирање — нефрона. Кад би се све цевчице из једног бубрега одмрсиле и растегле добила би се дужина од 112 километара!

Сваког сата бубрези два пута прочишћавају сву крв која се налази у човечијем организму! Најважније витамине и остале хранљиве састојке враћају у крвоток а вишак ових материја избацују.

Ако сте, на пример, јели за вечеру слано суво месо, нашли бисте се у врло опасној ситуацији кад бубрези не би избацили сувишну со. Познато је да со везује воду и зато када би она остајала у крви и простору између ћелија, почео би да се скупља вишак течности. Ваше лице, стопала и мали трбух изненада би отекли а срце би морало да ради много већом снагом или би чак престало да куца. Срећом, то се не догађа јер бубрези раде непрекидно.

НОЋУ — ПОЛАКО

Најштетнија материја о којој бубрези морају да се старају јесте — уреа. То је коначан производ варења и она такође мора да буде у равнотежи с осталим материјама у телу. Сувише мало урее значи да слабо ради јетра, бубрегов сусед с „горњег спрата". Сувише много урее значи да се у телу појавила једна опака болест — уремично тровање, то јест мокраћа у крви што без лекарске контроле може да доведе до шока и смрти.

Бубрези имају дужност да стварају мокраћу, отприлике по литар сваког дана. Сићушне капљице шкодљиве течности излазе из сваке од милион цевчица, колико има у сваком бубрегу, и скупљају се у једном малом резервоару у средини бубрега који је повезан с мокраћном бешиком. Сваких десет до тридесет секунди грче се мишићи који потискују течност кроз излазне цевчице. Ноћу бубрези успоравају ову активност на трећину, иначе бисте морали сваког часа да устајете...

Уопште, бубрези много брину о нама.

Ако се организам много зноји, бубрези смањују производњу урее.

Ако плућа лоше функционишу и задржавају у крви угљен-диоксид који може да изазове тровање организма, бубрези елиминишу извесне киселине како би у крви створили равнотежу између база и киселина.

Бубрези делимично елиминишу и многе лекове као што су антибиотици и аспирин. Осим тога неутралишу и избацују друге отровне материје.

Кад се догоди да у мокраћи има много соли, калцијума и мокраћне киселине, они се тада претварају у мале кристале који се могу наталожити у каменчиће велике као зрнце песка или још мање. Човек их тада излучи и ништа се не осети. Али, ако камен порасте као зрно грашка ствар се мења. Кад камен покуша да прође кроз изузетно осетљив мокраћни канал, цев која води до бешике, може да изазове страшан бол. Велики камен у бубрегу мора да се одстрани операцијом.

Кад би човек сваког дана узео одређену количину течности, избегао би стварање камена у бубрегу. Потребно је да сваког дана попијете око девет чаша воде! Али, део ове количине обично се унесе у организам са храном. Јер, у месу има 50, у бананама 90, а у лубеници 93 процента воде. Не треба пити воду за време јела него или пола сата раније или два сата касније!

Често се дешава да филтере бубрега — нефроне нападне инфекција која се обично „почне" кроз мокраћни канал. Тада лекар обавезно прописује антибиотике. За нафроне су опасни и јаки ударци у бубрег а такође и сви отрови и дроге. Па ипак, све ове болести само привремено оштећују бубреге који, срећом, имају велику моћ регенерације — обнављања ткива. Чак и кад се деси нешто врло озбиљно, кад с годинама почну да се закречавају артерије и губе еластичност па се снабдевање крвљу бубрега смањује, и онда бубрези могу да раде доста добро па чак и кад 90 процената нефрона престане да ради. Само, онда човек мора да пази да не уноси много соли и да се правилно храни.

Наука данас врло лако утврђује каква је невоља снашла бубреге. Главни је тест анализа мокраће. Да ли у њој има беланчевина. Не би требало да их буде, ако се не рачунају сасвим мале количине.

Анализа крви такође помаже да се постави дијагноза. Да ли у крви има сувише урее? Ако је има то значи да бубрези слабије успевају да избаце беланчевина из тела.

Ако се примети да је мокраћа мутна или црвенкасте боје, одмах треба ићи лекару. Исто као и кад је лице отечено, ако се осећа мука или се мути пред очима.

Заиста, бубрези не траже много од нас, а исувише су важни да бисмо смели да их заборавимо.

З. З.

непознато о бубрезима

● *десни бубрег увек лежи нешто ниже од левог.*

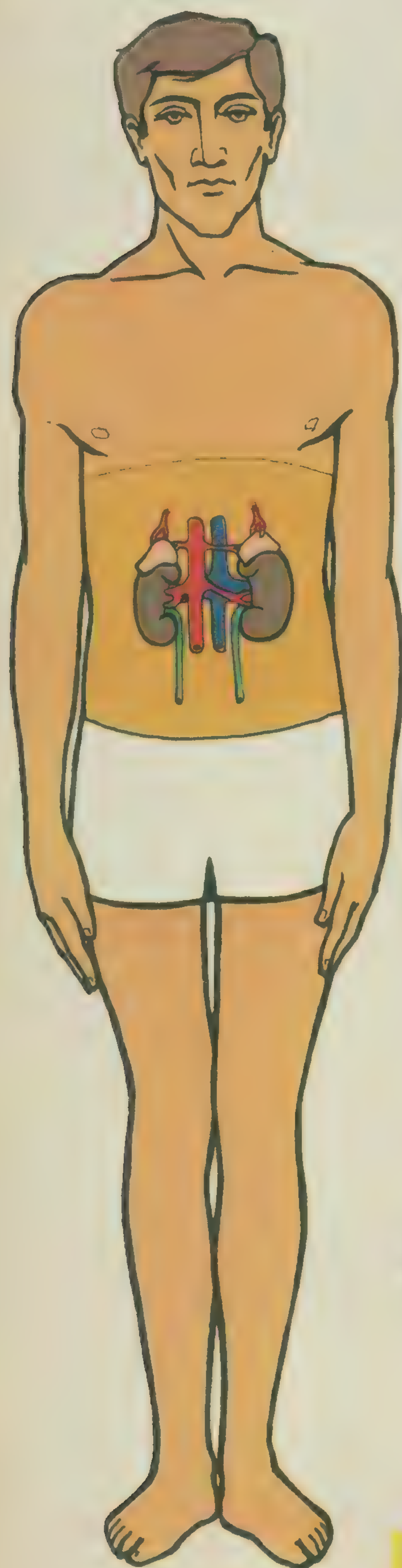
● *постоји израз „као бубрег у лоју". Зашто се тако каже? Ткиво бубрега обавијено је танком влакнастом опном, а око ње је масно ткиво које одржава бубрег у нормалном положају и спречава га да се спусти. Кад дебеле особе нагло омршаве, губи се тај заштитни слој и пошто више нема на шта да се наслони, бубрег се претвара у такозвани лутајући.*

● *урођени недостатак једног бубрега није тако ретка појава, један до два случаја на хиљаду! Такав бубрег потпуно врши нормалну функцију, али је као више оптерећен мање отпоран и чешће погођен разним упалама, каменцем. Троструки бубрег веома је велика реткост. Међутим на седам стотина људи бар један има округласте бубреге, у облику гљиве или диска.*

● *први пут су лекари покушали да оперативним путем изваде бубрежни камен 1474. у Француској. Радило се о чувеном разбојнику Бањолеа који је боловао од камена у бубрегу. Он је због својих злочина осуђен на смрт, али су лекари Медицинског факултета у Паризу добили од краља Карла VIII овлашћење да над осуђеником изврше операцију. После успешне операције разбојник је, наводно, поживео много година у одличном здрављу.*

ОЛИ!

ГОРЊА АРТЕРИЈА НАДБУБРЕЖНЕ ЖЛЕЗДЕ

АОРТА

ДОЊА ШУПЉА ВЕНА

ВЕНА НАДБУБРЕЖНЕ ЖЛЕЗДЕ

НАДБУБРЕЖНА ЖЛЕЗДА

СРЕДЊА АРТЕРИЈА НАДБУБРЕЖНЕ ЖЛЕЗДЕ

НАДБУБРЕЖНА ЖЛЕЗДА

ДОЊА АРТЕРИЈА НАДБУБРЕЖНЕ ЖЛЕЗДЕ

БУБРЕЖНА АРТЕРИЈА

БУБРЕЖНА ВЕНА

БУБРЕЖНА АРТЕРИЈА

БУБРЕЖНА КАРЛИЦА

ЛЕВИ БУБРЕГ

ДЕСНИ БУБРЕГ

МОКРАЋНИ КАНАЛ

МОКРАЋНИ КАНАЛ

МОКРАЋНА БЕШИКА

УШЋЕ МОКРАЋНОГ КАНАЛА

МОКРАЋНА ЦЕВ

БУБРЕЖНО-МОКРАЋНИ СИСТЕМ

ИДУЋИ ПУТ: НЕРВНИ СИСТЕМ

ГДЕ СЕ ИЗГУБИЛА НЕВЕСТА?

– Ви који уђете у ову собу опростите се од живота јер из ње никад нећете изаћи као што ни ја нисам могла! – Луција де Праконтал

Млади виконт де Рабастен дувао је и хуктао покушавајући да дође до даха после напорног пентрања уз стрме падине брега испод старог замка Монтсегир у француској покрајини Дофен. Али, напор се исплатио. Пред младим племићем и његовим пријатељима указао се величанствен замак, пуст и нем. Те године, 1745, навршило се тридесет година од када су га напустили последњи власници — маркизи де Праконтал после велике несреће која их је задесила.

У једној кућици поред замка, где је некад живела послуга, још је становао стари лакеј Праконталових. За малу напојницу показивао је напуштени дворац ретким посетиоцима и по ко зна који пут препричавао његову историју.

МОЖДА СУ ЈЕ ОТЕЛИ РАЗБОЈНИЦИ

Рабастен је с интересовањем слушао старог лакеја који је њега и његове пријатеље водио кроз замак. Кад су се поново нашли напољу, старац их је повео према једном бедему наднесеном над провалијом и дрхтавом руком показао ка мени крст с натписом: Луција де Праконтал, 25. јуни 1715. А онда је почео да прича.

„Последњих година владавине Луја XIV Монтсегир је припадао маркизу де Праконтал који је у њему живео са женом и ћерком Луцијом, младом и лепом девојком. Луција је 1715. напунила осамнаест година и ускоро је требало да се уда за младог виконта де Кинсона. Венчање је заказано за 25. јуни.

После обреда у дворској капели, младенци и гости окупили су се у великој дворани замка на свечаном банкету. Млада је, као што је био обичај, носила породични накит огромне вредности.

Ручак је прошао у весељу, али је спарина заједно са вином учинила своје и гости су почели да уздишу и климају главама. Тада је неко предложио да они којима висок притисак и године још нису одузели склоност ка младалачким забавама одиграју коју партију жмурке. Да, баш жмурке а у Монтсегиру је у изобиљу било места за скривање.

Игра је почела и ускоро, уз жагор, први „круг“ је завршен. Тек тада је младожења приметио да младе нема! Наравно, нико се због тога није узбуђивао. Луција је, уосталом, најбоље познавала замак. Заинтересовани где се крије, сви су пошли да је траже. После више од једног сата игра је одједном престала да буде игра. Од Луције није било ни трага!

Сви гости, послуга и сељаци из околних села дигли су се да траже несталу девојку. Помишљало се и на најгоре — да је у узбуђењу пала с неког бедема или терасе у провалију. А можда су је због скупоценог накита отели разбојници ...

Што је трагање дуже трајало све је било мање наде. Замак је преврнут наглавце, испитане су све скровите јаме, понори и урвине. Ништа! Луцију су тражили данима а онда су сви дигли руке. Маркиз је са женом заувек напустио Монтсегир. Замак је опустео.“

Старац је завршио своју причу и излетници су се пренули из дремежа. Послуга је брзо раширила простирке, изнела котарице са храном и флаше са вином и поново се жагор разлегао над опустелим замком.

ИГРА ЖМУРКЕ

Над Монтсегиром су се постепено навлачили црни облаци. Олуја и крупне капи кише ускоро су натерали излетнике да трком потраже склониште у старом замку. Само је Рабастен, занесен старчевом причом, замишљено стајао пред крстом са именом Луције Праконтал. Мокар као миш најзад се придружио пријатељима.

Киша је лила као из кабла и није било изгледа да ће скоро престати. Тада је један од излетника дошао на сјајну идеју: ако су већ затворени у замку, зашто не би одиграли коју партију жмурке. У празним полумрачним просторијама Монтсегира то мора бити узбудљиво и предлог је с обушевљењем прихваћен.

Тражећи погодно скровиште Рабастен је прошао кроз неколико празних сала, спустио се кроз једно пражњаво степениште у унутрашњост замка и нашао се у великој полумрачној просторији. Док је размишљао где да се сакрије, зачули су се кораци његовог пријатеља на кога је пала коцка да жмури. Видевши да нема времена да тражи боље место, Рабастен је стао иза врата која су водила у неки ходник и притајио се. Кораци су се приближавали и виконт се, осећајући да има мало изгледа да остане непримећен, стиснуо још више између једног крила врата и дрвене облоге зида. И тада одједном осети да дрвена облога попушта.

Без шума иза њега су се отворила скривена врата и Рабастен се провукао кроз њих. Притварајући врата лаким покретом руке ослушкивао је како кораци пролазе поред његовог скровишта и удаљавају се. Сад је већ могао да изиђе па је потражио руком браву. Али, није било никакве браве на његовој страни врата!

КАО ДА СПЛАВА!

Рабастен није био плашљив човек. Прибрано је претражио сантиметар по санти

метар верујући да ће пронаћи браву на вратима. Кад је најзад схватио да је неће пронаћи, помислио је да лупа и дозове пријатеље. Али, сви ће му се смејати. Најбоље је да сам потражи излаз.

Просторија у којој се налазио била је потпуно мрачна и Рабастен је почео да пипа по зидовима и поду. Није прошло дуго и он је на потпуно глатком зиду прстима напипао некакву избочину. Кад ју је притиснуо, потмула шкрипа одјекнула је кроз мрачну просторију и један део зида је клизнуо у страну. Само, то није био онај зид на коме су се налазила врата кроз која је ушао.

Сишавши низ четири камена степеника виконт Рабастен се нашао у некој дугачкој просторији. При светлости која је долазила кроз прозорчић испод саме таванице у полумраку је назирао оскудан намештај: велики сто са две високе фотеље, полица са књигама и старински оклоп на зиду.

Кад су му се очи привикле на полумрак, Рабастен је с изненађењем приметио да неко седи у једној од фотеља. Ко би то могао бити?! Осјећајући се непријатно, окренуо се према отвору на зиду кроз који је ушао, али њега више није било! Неколико тренутака стајао је у недоумици шта да чини а онда је с олакшањем закључио: ако је већ неко ушао у ову просторију, мора да постоји и неки излаз. На ову охрабрујућу помисао окренуо се према фотељи и опрезно пошао према њој. Тек кад се приближио, Рабастен је запазио да је то жена и да спава главе наслоњене на дебелу књигу. Био је изненађен да је бука до сада није пробудила, али је решио да сачека да се сама пробуди. За то време он ће разгледати књиге.

Прва књига коју је узео била је повезана у црвену кожу и покривена дебелим слојем прашине. Била је то библија хугенота, стара бар две стотине година. Преко целе прве стране стајало је нешто што Рабастен није мо... одмах да одгонетне. Напрегнуо је очи и почео да чита: „Ви који уђете у ову собу опростите се од живота јер одавде нећете никад изићи као што ни ја нисам могла! Луција де Праконтал“.

МРТВА ТРИДЕСЕТ ГОДИНА!

Низ Рабастеново тело прострујала је језа. Кад се повратио од првог ударца, пришао је уснулој жени и зграбио је за руку која је била хладна и тврда као камен! У паничном страху потрчао је према вратима и почео да лупа, али није вредело. Покушао је да их разбије деловима старог оклопа. Безуспешно! Дуго је викао и лупао, док га није савладао тихи очај.

Снагом коју је страх удвостручио виконт је одједном гурао масивни сто до зида, ставио на њега фотељу и у скоку успео да се ухвати рукама за решетке прозорчића. Угледао је само мали отвор међу зидовима кроз који је једва допирала дневна светлост. Никакве наде!

Рабастен се налазио у безизлазном положају и то га је доводило до лудила. Унутра је било загушљиво и спарно. Руке и ноге су му отказивале послушност. Миpeћи се са судбином, спустио се у фотељу и остао у њој непомичан, као и тридесет година мртва невеста.

Кад га је неки лак шум тргао из обамрлости, била је већ пала ноћ и у соби је владала потпуна помрчина. Рабастен је био сигуран да је нешто чуо а онда је угледао очи. Биле су бадемасте, жуте, укочене. Помислио је да му се привиђа. Покушао је да се покрене и у том тренутку очи су нестале. Шум се поново чуо, све даље, па све више, као неко гребање и стругање оштрих ноктију по зиду. Рабастен се поново вратио у обамрлост.

Било је, по његовој процени, већ подне кад је дошао себи. Мучила га је страховита глад. Сетио се хране коју су понели на излет и чинило му се да осећа у ноздрвама мирис свеже печеног хлеба. Савладавши гађење подигао се са пода на коме је прележао ноћ и пришао лешу. Тако ће, значи, и он ускоро изгледати! Тело Луције де Праконтал се, захваљујући посебним условима који су владали у овој просторији, током великог броја година мумифицирало.

ДВА ЖУТА ОКА

Са чудним миром виконт је поново сео у фотељу и почео да размишља. Био је потпуно свестан свога положаја. Просторија у којој је био заробљен очигледно је служила као скровиште Монтсегировог првог власника барона де Адреа где се повлачио кад би га ратна срећа издала или се разгњевљени суседи појавили да среде рачуне. Рабастен је знао да скровиште које толике војске нису успеле да открију неће открити ни његови пријатељи.

Кад је поново пала ноћ, седео је непомично у својој фотељи. Знао је да нема изгледа да се спасе и бринуо га је само начин на који ће га задесити смрт. И тада је опет чуо тихи шум. Нешто живо прошло је поред њега. Рабастен је лагано окренуо главу и у мраку угледао је два жута ока. Мачор! Само, очај је дао несрећнику идеју. Гурнуо је руку у џеп и из њега почео бешумно да извлачи свилену марамицу са својим грбом. Затим се с криком бацио на мачора.

Чврсто је држао мачора једном руком а другом везивао марамицу око његових леђа. А онда га је пустио. Мачор се успентрао уза зид и шмугнуо кроз прозор.

Рабастенови пријатељи, пошто су утврдили да је нестао, нису ни помишљали да напусте Монтсегир. Када се појавио мачор са марамицом, било је јасно да виконт није настрадао, већ да се налази у некој тајној просторији. Целог дана сви су шпијунирали мачора и најзад су установили да се он губи у некаквој рупи, некој врсти светларника.

Неколико људи се спустило за мачором и тако су дошли до прозора Рабастенове ћелије. Пошто су пијуцима развалили решетке и проширили отвор, успели су да извуку несрећника који је провео пуних 48 сати у својој несуђеној гробници.

Старо скровиште барона де Адреа претворено је касније у капелу али метална врата која су се затворила за Луцијом де Праконтал и виконтом Рабастеном никада нико више није успео да отвори. Када је вршено преуређивање за капелу, морао је да се сруши цео један зид. У њему је откривен читав механизам металних врата који се састојао од правог система ланаца, зупчаника и тегова.

Н. Ђ.

ХОГАР СТРАШНИ

БИТКА У ПРАИСТОРИЈИ

ЗАШТО СУ НЕСТАЛИ?

Мамута није уништила никаква природна катастрофа већ човечја 32 зуба!

Страшна бука одјекнула је дуж стеновитих литица и реке поред које су стајала три неандерталца. Три човека се погледаше.

— То су мамути кренули на појило — рече један и позва пријатеље руком да се склоне у оближњу пећину. Тада поново одјекну бука: на појило су долазили орокси, огромне снажне животиње које се у опору нису бојале никаквог противника.

Предводници орокса и мамута, најснажнијих створова који су лутали по Земљиној површини тога доба, стигли су на појило некако у исто време. Мамути су, по својим правилима и навикама, хтели да прођу први. Али, неколико орокса, од којих су највећи били велики као данашњи носорози из Лагоса и Родезије, били су жедни и нестрпљиви. Испуштајући свој бојни поклич кренули су напред. На то мамути одговорише трубљењем и пет старих мужјака препречи пут ороксима: стајали су пред њима као громаде, са уздигнутим сурлама налик на црне питоне.

Подстакнут риком крда иза себе најснажнији орокс полете као топовско ђуле на једног од мамута. Ударац је био страховит. Мамут га је мало ублажио противударцем своје сурле, али је изгубио равнотежу и пао на колена. Орокс је за тренутак био надмоћнији и наставио је слепо да срља на свог противника.

ЈЕДНИ ПРЕКО ДРУГИХ

Четири преостала мамута и седам орокса стајали су по страни, као да посматрају борбу. А онда један од мамута изгуби стрпљење и, затрубивши бесно, устреми се на ороксе. У том тренутку мамут који је клечао на коленима снажно ошину свог противника орокса сурлом између ногу. Орокс се затетура. Усправивши се, мамут је сада постао господар ситуације. Његови зуби, преко три метра дугачке, повијене кљове, грунуше у орокса. Зубима и сурлом оборио је противника и прободао му трбух ногама де белим као џиновски стубови.

Тада је почела борба између осталих великих мужјака. Све се претворило у неопсив метеж рогова, глава, кљова и сурли. Тутњава је подсећала на вулкан који је изненада прорадио пуном снагом.

Мамути су били у мањини. Једног су оборила три орокса, други се сам бранио, а преостала два су од својих противника направили кашу за трен ока. Тада су се окренули и устремили се на три противника свог оборeног друга. Два орокса су готово смрвљена, трећи је успео некако да умакне. Он као да је дао сигнал за опште бекство: орокси су почели да беже једни преко других. Они слабији и неспретнији остали су изгажени на попришту ове праисторијске битке међу животињама.

Мамути их нису гонили, још једном се показало да су најјачи. Мирно су пошли на појило, као да се ништа није догодило. Пили су до миле воље и вода је у плићаку почела да опада од њихове страшне жеђи.

На пећинским зидовима у Алтамири, у Шпанији, и другде широм Европе наши давни преци невештом руком су сликали те борбе и оркшаје између џинова животињског царства њиховог доба.

ШТА КАЖЕ ПРОФЕСОР МАРТИН?

А зашто су мамути нестали са лица Земљине планете?! И не само они већ и друге животињске врсте које су живеле у доба мамута. То одавно мучи научнике.

Све што знају палеонтолози, научници који проучавају живот живих бића у геолошкој прошлости је да су такве животиње почеле да изумиру у време повлачења глечера на север, то јест с престанком леденог доба и појавом топлије климе.

Мамути и животиње њиховог доба изумрли су за кратко време. Научници мисле да је то проузроковала нагла климатска промена која је пореметила њихов календар размножавања. Животиње су под утицајем тих промена постале неплодне!

Још простије објашњење је да их је с ишчезавањем глечера новонастала, још оштрија зима уништила упркос чињеници да је наступило отпољавање. Ово звучи на први поглед невероватно али се не сме заборавити да ледено доба не мора да буде „фрижидер“ за дубоко замрзавање нити отопљавање по правилу мора да има благе зиме.

Професор универзитета у Туксону, у Аризони, Пол Мартин који се специјализовао за геохронологију науку која проучава геолошку прошлост на основу остатка животињског и биљног света тврди нешто сасвим друго. Према њему сувише велике хладноће нису проузроковале нестанак мамута. То је учинио велики апетит прачовека!

Појава лова у палеолиту, старијем каменом добу, најстаријем и најдужем у праисторији тврди Пол Мартин била је праћена изумирањем животињских врста у ширем распону. Те две појаве ишле су руку под руку. Пол Мартин указује да су велики сисари који су изумрли крајем геолошког доба названог дилувијум рани је успевали да без потреса преживе сва дотадашња померења ледника, све промене између периода леденог доба и топлијих међуледених доба.

Повлачење леда је, што је и те како важно, било једнако и за Европу и Азију и за Америку. А до изумирања мамута или на пример длакавог носорога није свуда дошло у исто време. Док је са мамутом у Европи било свршено око десет хиљада година пре наше ере у Северној Америци нестало их је тек негде око осам хиљада година пре нове ере. Разлика није незнатна — двадесет столећа!

ОГЛОДАЛИ ИХ ДО КОСТИ

У Африци бројне животињске врсте почињу да не стају кад је праисторијски човек открио ватру. Људи су тада ватру користили за лов. Опколили би њом читава крда животиња а онда их убијали у кудикамо већим количинама од оних које су им биле потребне. Такав лов уништавао је животиње у великом броју и доприносио њиховом масовном изумирању. Тако је на подручју данашње Канаде и САД изумрло мошусно говече пре 10,5 до 12 хиљада година. Тај период се тачно поклапа са миграцијама ловаца каменог доба који су прелазили из Азије у Северну Америку преко места где је сада Берингов мореуз.

Мошусно говече на крајњем северу Канаде и на Гренланду је преживело пошто ловци каменог доба јер се ови нису кретали на север већ на југ. Зато је цех платило мошусно говече на југу Канаде и у САД.

Иако је мамут био апсолутни господар света свога доба на копну и мада је побеђивао на све стране, није успео да се одупре највећем слабићу животињског царства — прачовеку. И такав какав је био неандерталац је успео да победи мамута и оглође га до последње коске. Мамута није уништила никаква природна катастрофа већ човечја 32 зуба!

Д. Е.

Кад је почела борба између великих мужјака мамута и орокса, све се претворило у неописив метеж рогова, глава, кљова и сурли.

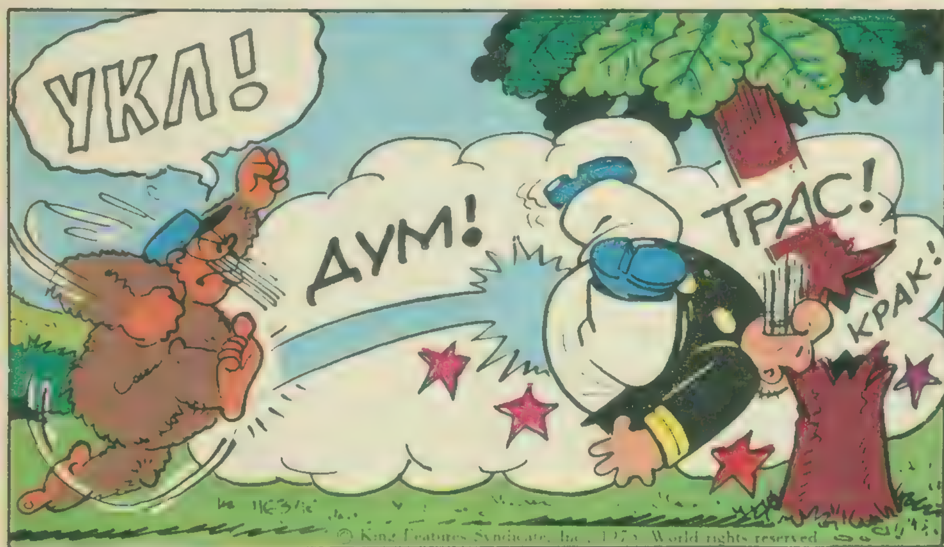

БИМ и БУМ
JOE MUSIAL
ГЛЕ! КАПЕТАН!
ПСССТ! ОБЕЋО САМ МАМИ ДА ЋУ КАПЕТАНУ ПРЕНЕТИ ЊЕНУ ПОРУКУ! ИМАМ ИДЕЈУ!
?
333

БУДИ МИРАН, ЧОКО! ДОБИЋЕШ БАНАНУ!
КАКАВ БЕЗОБРАЗЛУК! ОБЕЋО ЈЕ МАМИ ДА ЋЕ ОКРЕЧИТИ КУХИЊУ... А ОН СПАВА!
33333

УГЛ!
???

!!*!! НЕ МОЖЕ ЈЕДАН МАЈМУН ДА ОД МЕНЕ ПРАВИ МАЈМУНА!
УУФ!
ХЕЈ!

?
ОСТАВИ МЕ НА МИРУ!
ГРРР

УКЛ!
ДУМ!
ТРАС!
КРАК!

КАПЕТАНЕ! НЕ МОЖЕШ ТИ ОД МЕНЕ ДА ПРАВИШ МАЈМУНА! ЕВО ТИ ЧЕТКА И БОЈА!
?
ЕВО И ЗАМА БАНАНА... ЗА УТЕХУ!
ЧЕКАЈТЕ САМО!
MUSIAL

НАСТРАДИН

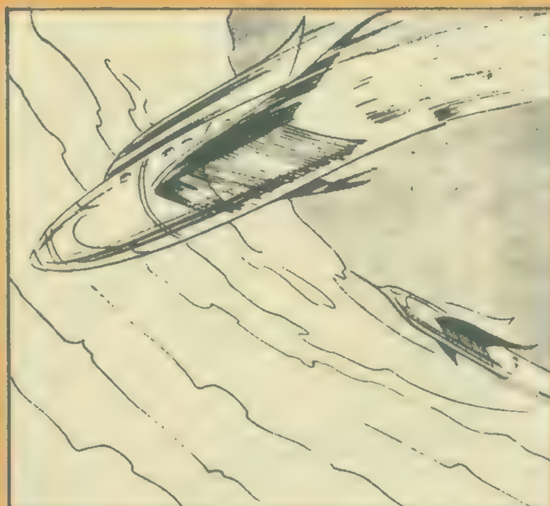

ФЛАШ ГОРДОН: ПРИЈАТЕЉ БАРИН

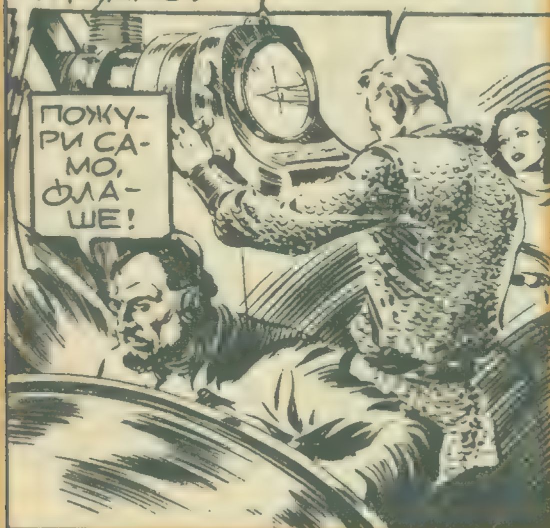
2. ЕПИЗОДА

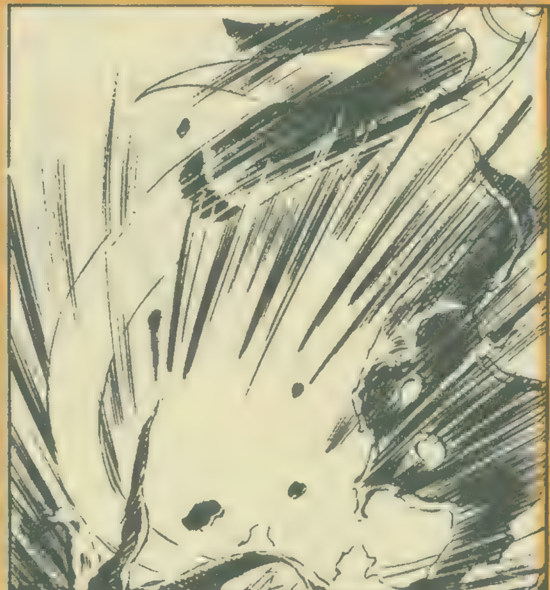

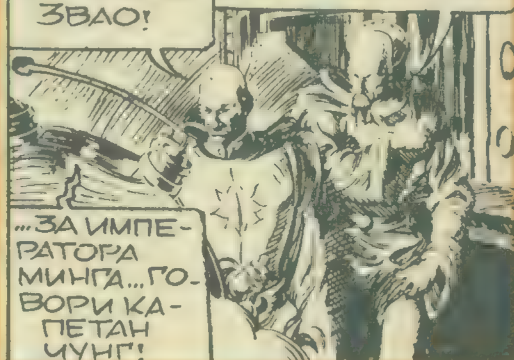

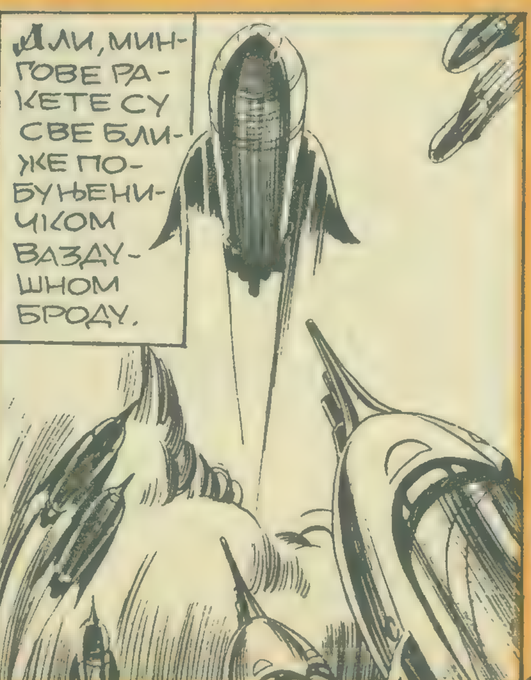

ИАКО ЈЕ ВАЗДУШНИ БРОД ЗАХВАТИЛА ВАТРА, ЗАРКОВ НЕ НАПУШТА КОМАНДЕ.
ЈАДНА МОЈА ДРАГА!
КАД БИХ САМО УСПЕО ДА СЕ СПУСТИМ У ШУМУ...
ТО ЈЕ КРАЈ, ФЛАШЕ!

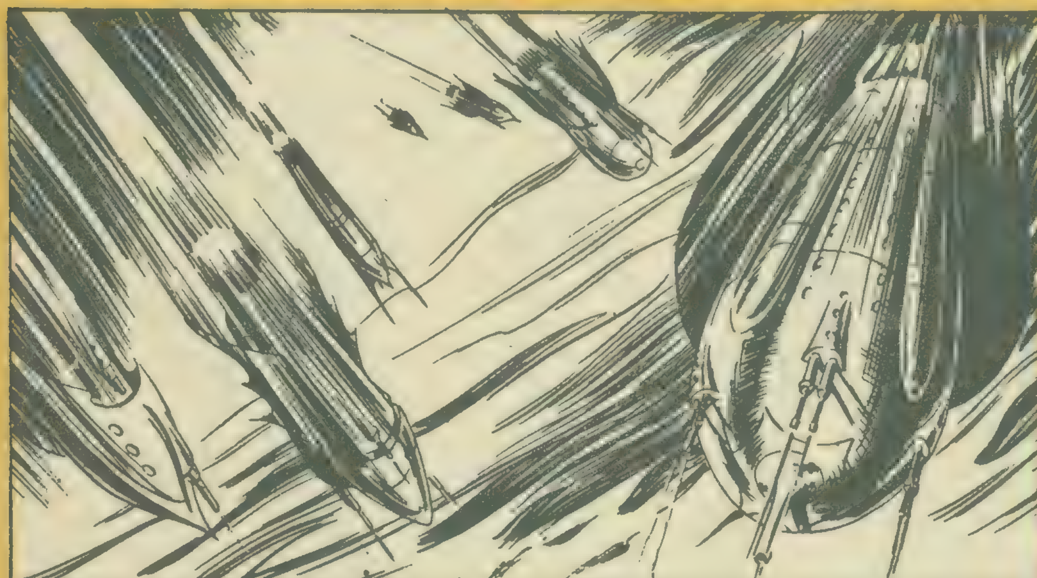

КОМАНДАНТ ФЛОТИЛЕ ИЗВЕШТАВА ИМПЕРАТОРА МИНГА.
ЊИХОВ БРОД СЕ СРУШИО НА ИВИЦИ ШУМЕ!
ДОНЕСИТЕ МИ ЛЕШ ФЛАША ГОРДОНА! ХОЋУ ДА БУДЕМ СИГУРАН ДА ЈЕ МРТАВ!

ИЗВАНРЕДНО ВЕШТО, ЗАРКОВ ЈЕ УСПЕО ДА АТЕРИРА. ИЗИШЛИ СУ ИЗ БРОДА У ПЛАМЕНУ И КРЕНУЛИ КРОЗ ШУМУ...

ОВО МИ СЕ НЕ ДОПАДА! ИЗГЛЕДА ДА СЕ СПУШТАЈУ И ОНИ!

КАД СЕ ВАТРА УГАСИ, ПОТРАЖИТЕ ЛЕШЕВЕ!
ПОСТУПАЈУЋИ ПО НАРЕЂЕЊУ, КОМАНДАНТ МИНГОВИХ ПАТРОЛНИХ БРОДОВА ЖЕЛИ ДА СЕ УВЕРИ ДА ЈЕ ГОРДОН ЗАИСТА ПОГИНУО.

АЛИ, ПЛАМЕНОВИ СУ ЗАХВАТИЛИ СКЛАДИШТЕ МУНИЦИЈЕ.
ДОСТА ЈЕ БИЛО, МОМЦИ! ХАЈДЕМО!

ЕКСПЛОЗИЈА ЈЕ ПРЕКИНУЛА ТРАГАЊЕ. ИПАК, ПРЕ НЕГО ШТО СУ ОТИШЛИ, КОМАНДАНТ ЈЕ НАРЕДИО ДА СЕ ЗАПАЛИ ШУМА У ШИРОКОМ КРУГУ, ЗА СЛУЧАЈ ДА ЈЕ НЕКО УСПЕО ДА СЕ ИЗВУЧЕ ИЗ ОБОРЕНОГ БРОДА.

ОГЊЕНИ ПРСТЕН ЈЕ ОКРУЖИО БЕГУНЦЕ...
ФЛАШЕ, ВАТРА СЕ ШИРИ ВЕЛИКОМ БРЗИНОМ!
ДИМ СЕ ВИДИ И ТАМО НАПРЕД! ЕНО И ПЛАМЕНОВА! БЛОКИРАНИ СМО!

ХАЈДЕМО, ДРАГА! ИМА НАДЕ ДА БИСМО ОВУДА МОГЛИ ДА ПРОЂЕМО!
БРЗО!
ГОРДОН И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ ХИТАЈУ КРОЗ ШУМУ, КАКО БИ ПОБЕГЛИ ИСПРЕД ПЛАМЕНОВА...

ЧУДНА ШУМСКА СТВОРЕЊА БЕЖЕ ЗАЈЕДНО С ЊИМА ДА БИ СПАСЛА ЖИВОТ.

ИЗНЕНАДА, ЗАРКОВ ЈЕ ОТКРИО НЕШТО ЗАБРИЊАВАЈУЋЕ...
ПОГЛЕДАЈТЕ! ЖИВОТИЊЕ САДА ЈУРЕ ПРЕМА НАМА!
У КЛОПЦИ СМО! ВАТРА ЈЕ ИСПРЕД НАС!

ЗАРКОВЕ! ДЕЈЛ! ТАМО ЈЕ НЕКА ВОДА!
У ОЧАЈАЊУ, ФЛАШ ГОРДОН СЕ ПОПЕО НА ДРВО, ДА БИ ВИДЕО ИМА ЛИ ИЗЛАЗА.

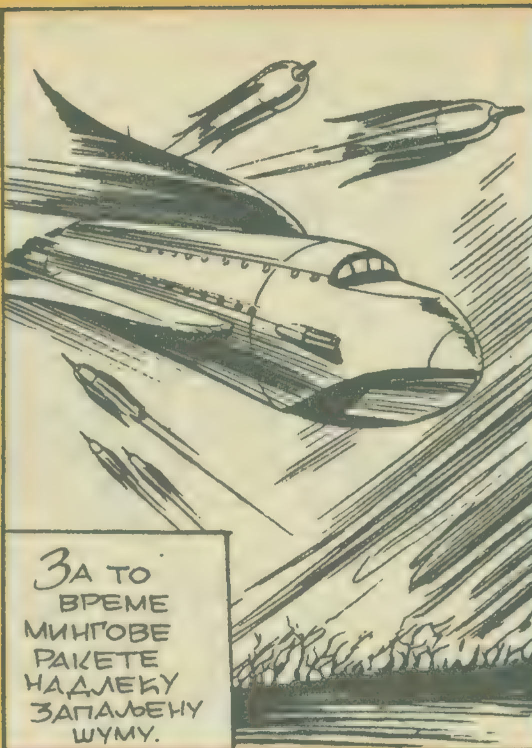

БИЛО БИ ДОБРО КАД БИСМО МОГЛИ ДА ДИШЕМО ИСПОД ВОДЕ!
СРЕЋА ЈЕ ШТО СИ УГЛЕДАО ОВО, ФЛАШЕ!
НИСМО СЕ МИ ЈЕДИНИ СНАШЛИ... ОКРЕНИТЕ СЕ!
БАРА УСРЕД ШУМЕ ПРУЖАЛА ЈЕ НЕСИГУРНО УТОЧИШТЕ.

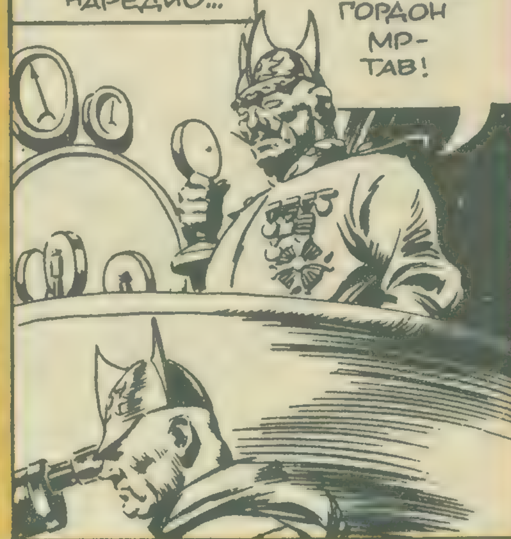

ШТА ДА РАДИМО, ФЛАШЕ? ИДЕ ПРЕМА НАМА!
НЕ МИЧИТЕ СЕ! ИМАМ ИДЕЈУ!
ОХ! СТРАШНО!
ПРИЈАТЕЉИ СУ СЕ НАШЛИ ПРЕД НОВОМ ОПАСНОШЋУ: КРВОЖЕДНА ЖИВОТИЊА ЈЕ КРЕНУЛА НА ЊИХ.

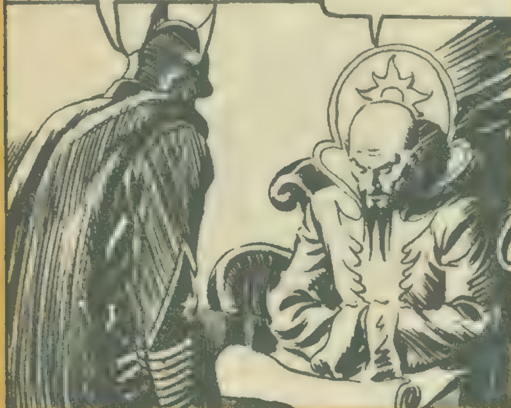

ИМАЈУЋИ КАО ОРУЖЈЕ САМО КОМАД ДРВЕТА КОЈИ ЈЕ НАШАО У ВОДИ, ФЛАШ ГОРДОН ЈЕ ЗАПЛИВАО ПРЕМА ОРСОДРИЛУ. КАД СЕ ЗВЕР БАЦИЛА НА ЊЕГА, ОН ЈЕ ЗАРОНИО.

ОРСОДРИЛ ЈЕ ТАКОЂЕ ЗАРОНИО. ТАДА МУ ЈЕ ФЛАШ ГУРНУО ОНАЈ КОМАД ДРВЕТА У РАЗЈАПЉЕНЕ ЧЕЉУСТИ.

Немоћно, чудовиште је побегло, репом шибајући воду.
Још једном си нам спасао живот, драги!
Сувише смо се приближили обали, а ватра не јењава!

За то време Мингове ракете надлећу запаљену шуму.

Када је најзад ватра почела да јењава, командант флотиле је наредио...
Свим ваздушним бродовима! Правац: Главни град! Јавићемо императору да је Флаш Гордон мртав!

Ваша врховна интелигенцијо, ваздушни брод Флаша Гордона срушио се у пламену! Видели смо како је експлодирао! Затим смо запалили шуму у пречнику од двадесет миља! Нико жив није изишао из тог пламеног мора!
Добро сте обавили посао, команданте Лучао! Именујем вас кнезом!

Сви верни поданици примиће са радошћу вест да је бунтовник са Земље, Флаш Гордон, жив изгорео на ивици Баринове шуме, близу брда Каракас...
Минг је саопштио новост свим становницима планете Монго.

У Бариновом шумском царству...
... говори ваш император!
Сигурно је био кренуо овамо, Дура!
Ох, како ће свирепо уживати у Гордоновој смрти! Ја сам била заљубљена у Флаша пре него што сам упознала тебе, Барине!

Гордон и његови пријатељи срушили су се код брда Каракас! Претресите целу ту зону и нађите лешеве!
Нећемо се вратити празних руку, краљу Барине!

За то време, у бари окруженој пламеновима...
Чини ми се да ватра постепено слаби!
У праву си, драга! Сада, Заркове, буди миран док ти превијем ту рану на руци!

КАД БИСМО САМО МОГЛИ ДА ПРЕЂЕМО РАВНИЦУ И СТИГНЕМО ДО ЏИНОВСКИХ ШУМА... СИГУРНО БИСМО СРЕЛИ НЕКОГ ОД БАРИНОВИХ ПОДАНИКА!
ЈА САМ СУВИШЕ СРЕЋНА ШТО САМ ЖИВА ДА БИХ САД МИСЛИЛА НА БУДУЋНОСТ!
ГЛАВНО ЈЕ ДА НАМ МИНГОВИ БРОДОВИ НЕ ЗУЈЕ НАД ГЛАВОМ! ОТИШЛИ СУ!
КАД СЕ ВАТРА УГАСИЛА, ФЛАШ, ДЕЈЛ И ЗАРКОВ КРЕНУЛИ СУ ПРЕКО СПРЖЕНЕ ЗЕМЉЕ.

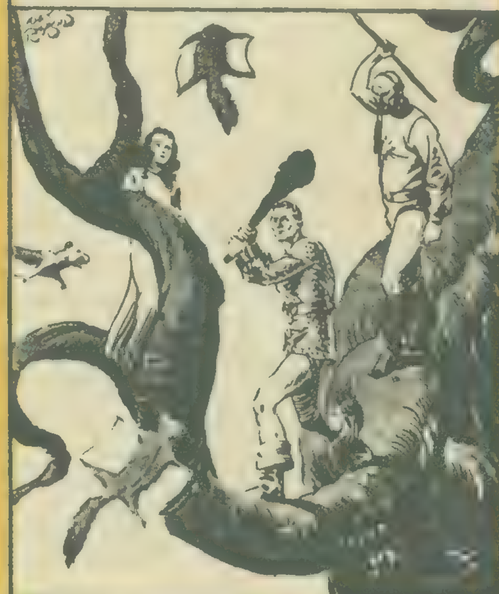

НИЈЕ ВАЉДА ОПЕТ ПОЖАР... ОВЕ ЖИВОТИЊЕ БЕЖЕ ОД НЕЧЕГА! БРЗО!

ВЕЋ СУ БИЛИ СТИГЛИ НАДОМАК БАРИНОВИХ ШУМА КАД ИМ ЈЕ ЗАПРЕТИЛА УЖАСНА ОПАСНОСТ: ЛУДЕ ВЕВЕРИЦЕ СА КАРАКАСА...

ДОЂИ, ФЛАШЕ, НЕ ГУБИМО ВРЕМЕ!
ЧУО САМ ДА УЈЕДАЈУ КАО БЕСНИ ПСИ... И ДА ЈЕ СМРТ ГОТОВО СИГУРНА!
ДОЛАЗЕ ОВАМО!

ТЕК ШТО СУ СЕ ПОПЕЛИ НА ВРХ ДРВЕТА, ЛУДИ ЧОПОР ИХ ЈЕ НАПАО СА СВИХ СТРАНА.

ГОРДОН И ЊЕГОВИ ДРУГОВИ ОЧАЈНИЧКИ СЕ БОРЕ ПРОТИВ ЛУДИХ ВЕВЕРИЦА.

КО ЗНА, ДА ВОДА У БАРИ НИЈЕ ОШТЕТИЛА МОЈ ПИШТОЉ! НАША ЈЕДИНА НАДА ЈЕ ДА ЗАПАЛИМ ОНО СУВО ДРВО! ПЛАМЕН ЋЕ МОЖДА ОТЕРАТИ ВЕВЕРИЦЕ!

МЕЦИМА ИЗ ПИШТОЉА ФЛАШ ЈЕ ЗАПАЛИО ДРВО. ВЕВЕРИЦЕ БЕЖЕ У САМРТНОМ СТРАХУ.

АЛИ, ЈЕДНА ОД ЊИХ ЈЕ НАЛЕТЕЛА НА ЗАРКОВА.
УГРИЗЛА МЕ ЈЕ!

ОХ, ЗАРКОВЕ, КАКО ДА ТИ ПОМОГНЕМ?
ПРИТИСКУЈ ОКОЛИНУ РАНЕ, КАКО БИ ИСТЕКЛО ШТО ВИШЕ КРВИ... ФЛАШЕ, ГДЕ СИ?
НЕ ДАМ ИМ ДА ПРИЂУ, ПРИЈАТЕЉУ!

ЛУДЕ ВЕВЕРИЦЕ ЈОШ ДРЖЕ ТРИ БЕГУНЦА БЛОКИРАНА НА ДРВЕТУ.
НЕ ПОКУШАВАЈУ ВИШЕ ДА СЕ УСПЕНТРАЈУ, АЛИ СЕ И НЕ ПОВЛАЧЕ!
БУДИ МИРАН, ЗАРКОВЕ, ДОК ТИ УВЕЖЕМ РАНУ!
ДОСТА! ПРЕСТАНИ ДА МЕ МУЧИШ!

МРЗИМ ВАС! СВИ СТЕ ВИ ПРОТИВ МЕНЕ! ГОРИМ! ДАААА!
ЗАРКОВЕ! ОХ, ФЛАШЕ, ПОМОЋ! ПОЛУДЕО ЈЕ!
ОД УЈЕДА ЛУДИХ ВЕВЕРИЦА ЗАРКОВ ЈЕ ИЗГУБИО РАЗУМ.

СНАЖНИМ ТРЗАЈЕМ ОН СЕ ИШЧУПАО ИЗ ФЛАШОВИХ РУКУ И СКОЧИО СА ДРВЕТА.

ГРАНЕ СУ УБЛАЖИЛЕ ПАД И ЗАРКОВ СЕ НАШАО УСРЕД ЧОПОРА БЕСНИХ ВЕВЕРИЦА...

УСПЕО ЈЕ ДА СЕ ОСЛОБОДИ ЖИВОТИЊА И ОЧАЈНИЧКИ ЈУРИ КРОЗ ШУМУ.
ВОДЕ! ГОРИМ! ВОДЕ!

КАКВА СТРАХОТА! СИРОТИ ЗАРКОВ! ШУМА ЈЕ ПУНА ОПАСНОСТИ!
ТРЕБАЛО БИ ДА ПОЂЕМ ЗА ЊИМ, ДА МУ ПОМОГНЕМ, АЛИ КАКО ДА ОСТАВИМ ТЕБЕ, ДЕЈЛ?

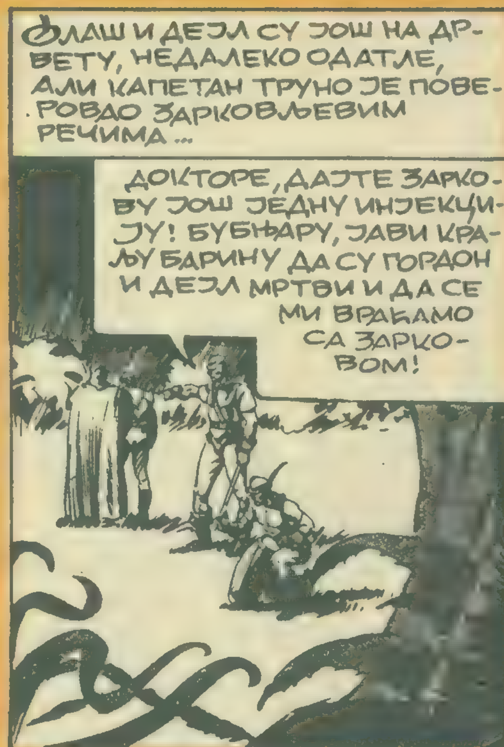

БРДО КАРАКАС ЈЕ БЛИЗУ, А ЈОШ СЕ НЕ ВИДЕ ТРАГОВИ ПОЖАРА!
ЗАИСТА, ЧУДНО, КАПЕТАНЕ!
ПО БАРИНОВОМ НАРЕЂЕЊУ, КАПЕТАН ТРУНО СА СВОЈИМ ОДРЕДОМ ТРАЖИ ФЛАША, ЗАРКОВА И ДЕЈЛ...

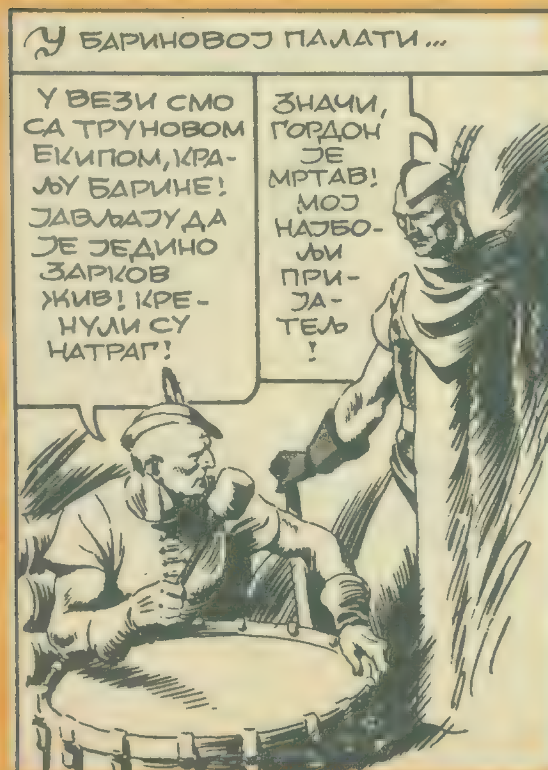

ЛУДЕ ВЕВЕРИЦЕ! ИСПАЛИТЕ НА ЊИХ ЈЕДАН РАФАЛ ГАСА!

ВОЈНИКЕ ЈЕ ЧЕКАЛО ИЗНЕНАЂЕЊЕ: ВИДЕЛИ СУ ДА СУ ВЕВЕРИЦЕ БИЛЕ ОКУПЉЕНЕ ОКО ЈЕДНОГ ОНЕСВЕШЋЕНОГ ЧОВЕКА.
ЧОВЕК! БРЗО, РЕЦИТЕ ДОКТОРУ ДА МУ ДА ИНЈЕКЦИЈУ ПРОТИВ ГАСА И ПРОТИВ ВЕВЕРИЧЈЕГ ОТРОВА!
ОДМАХ, КАПЕТАНЕ!

КО СТЕ ВИ?
ЈА САМ ПРОФЕСОР ЗАРКОВ! ГДЕ САМ? ОДАКЛЕ ДОЛАЗИТЕ?
ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА СЕ ЗАРКОВ ПОВРАТИО... МЕЂУТИМ, ЈОШ ЈЕ ПОД ДЕЈСТВОМ ОТРОВА.

ЗАРКОВ? ПА ВИ СТЕ БИЛИ С ФЛАШОМ ГОРДОНОМ! ГДЕ ЈЕ ФЛАШ? ГДЕ ЈЕ ДЕВОЈКА?
МРТВИ! СВИ СУ МРТВИ! ВОДЕ! ГОРИМ! СВИ ГОРИМО!

ФЛАШ И ДЕЈЛ СУ ЈОШ НА ДРВЕТУ, НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ, АЛИ КАПЕТАН ТРУНО ЈЕ ПОВЕРОВАО ЗАРКОВЉЕВИМ РЕЧИМА...
ДОКТОРЕ, ДАЈТЕ ЗАРКОВУ ЈОШ ЈЕДНУ ИНЈЕКЦИЈУ! БУБЊАРУ, ЈАВИ КРАЉУ БАРИНУ ДА СУ ГОРДОН И ДЕЈЛ МРТВИ И ДА СЕ МИ ВРАЋАМО СА ЗАРКОВОМ!

У БАРИНОВОЈ ПАЛАТИ...
У ВЕЗИ СМО СА ТРУНОВОМ ЕКИПОМ, КРАЉУ БАРИНЕ! ЈАВЉАЈУ ДА ЈЕ ЈЕДИНО ЗАРКОВ ЖИВ! КРЕНУЛИ СУ НАТРАГ!
ЗНАЧИ, ГОРДОН ЈЕ МРТАВ! МОЈ НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ!

НА ИВИЦИ ШУМЕ, НЕ СЛУТЕЋИ ДА ИХ И ПРИЈАТЕЉИ СМАТРАЈУ МРТВИМА...
ДЕЈЛ, МИСЛИМ ДА БИСМО НАЈЗАД МОГЛИ ДА СИЂЕМО!
ДА ЛИ СУ ОТИШЛЕ ВЕВЕРИЦЕ?

НАДАЈМО СЕ ДА ЈЕ ЗАРКОВ ПРЕБРОДИО СВЕ ОПАСНОСТИ! СЛЕДИЋЕМО ЊЕГОВ ТРАГ! КОЛИКО ВИДИМ КРЕНУО ЈЕ ПРЕМА БАРИНОВОМ ЦАРСТВУ!

НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ, СТИГЛИ СУ ДО ЈЕДНЕ РЕЧИЦЕ. ДЕЈЛ ЈЕ ЗАПАЛИЛА ВАТРУ, ДОК ФЛАШ ПОКУШАВА ДА УЛОВИ НЕКУ РИБУ.

НЕМАМО ТИГАЊ, ПА ЋУ МОРАТИ ДА ЈЕ ИСПЕЧЕМ НА ЖАРУ!
МЕНИ ТО САСВИМ ОДГОВАРА, МИЛА! УМИРЕМ ОД ГЛАДИ!

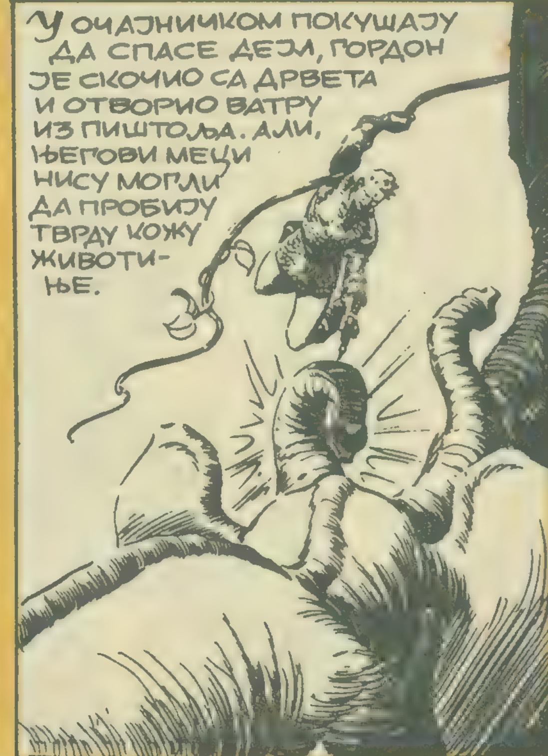

ПАО ЈЕ МРАК. ГОРДОН ЈЕ ПРИПРЕМИО ЛЕЖАЈ ЗА ДЕЈЛ, КОЈА ЈЕ ОДМАХ ЗАСПАЛА, А ОН ЈЕ ОСТАО НА СТРАЖИ.

УЈУТРО СУ НАСТАВИЛИ ПУТ КРОЗ ГУСТУ ШУМУ, НАДАЈУЋИ СЕ ДА ЋЕ СРЕСТИ НЕКОГ ОД БАРИНОВИХ ПОДАНИКА.

ДО УШИЈУ ИМ ЈЕ ДОПРЛА УЖАСНА ЛОМЊАВА. ИЗНЕНАДА, ПОЈАВИО СЕ ЏИНОВСКИ СЛОН СА ДВЕ СУРЛЕ...

ТРАЖЕЋИ СПАС, ГОРДОН И ДЕЈЛ СУ СЕ ПОПЕЛИ НА ДРВО.
УХ, ДОЛАЗИ ПРАВО ОВАМО!
КАКВО ЧУДОВИШТЕ!

ЖИВОТИЊА ЈЕ ЗГРАБИЛА ЛИЈАНУ ШТО ЈЕ ВИСИЛА СА ГРАНЕ НА КОЈОЈ СУ СЕ НАЛАЗИЛИ БЕГУНЦИ И СНАЖНО ЈЕ ПОВУКЛА. ДЕЈЛ СЕ СУНОВРАТИЛА НА ТЛЕ.

У ОЧАЈНИЧКОМ ПОКУШАЈУ ДА СПАСЕ ДЕЈЛ, ГОРДОН ЈЕ СКОЧИО СА ДРВЕТА И ОТВОРИО ВАТРУ ИЗ ПИШТОЉА. АЛИ, ЊЕГОВИ МЕЦИ НИСУ МОГЛИ ДА ПРОБИЈУ ТВРДУ КОЖУ ЖИВОТИЊЕ.

РАЗБЕСНЕЛИ СЛОН ЈЕ ПОЈУРИО НА ГОРДОНА. ЈОШ САМО ТРЕНУТАК И ЗГЊЕЧИЋЕ ГА...

Помирени са судбином, Гордон и Дејл чекају да се огромна нога спусти на њих.

Али, то се није догодило. Сноп чудних лијана устремио се са оближњег дрвета...

...и обавио се око чудовишта, које је почело да урла.

Ужаснут овим призором, Флаш Гордон покушава да однесе Дејл што даље од биљке-месождера.

Али, изгладнели пипци зграбили су и Гордона и подигли га у ваздух...

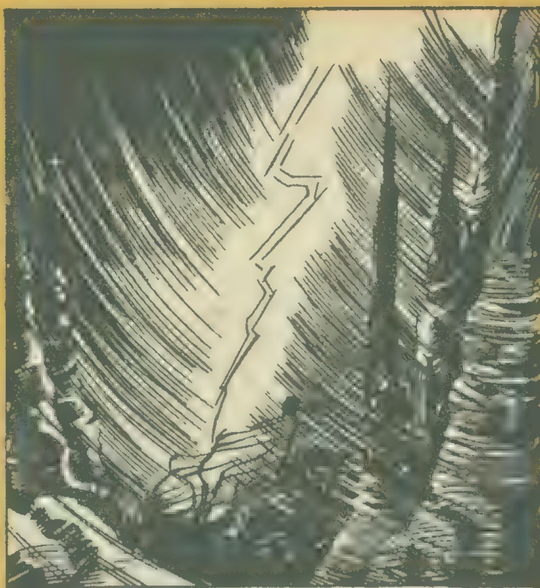

У том тренутку Дејл је дошла к свести...
Флаше... ох, драги!

Девојчини крици мешају се са грмљавином непогоде које се приближавала.

Мислећи само на то како да спасе Флаша, Дејл је подигла са земље пиштољ који је он био испустио.

Али, у покушају да убије биљку, примакла се дрвету...

ФЛАШЕ!

УПРАВО У ТРЕНУТКУ КАД СУ ДВА ЉУДСКА БИЋА МИСЛИЛА ДА ИМ НЕМА СПАСА, ПЛАМЕНИ ЈЕЗИК ЈЕ ПОГОДИО ДРВО.

ГРОМ ЈЕ, ЗАЈЕДНО С ДРВЕТОМ, УНИШТИО И БИЉКУ-МЕСОЖДЕРА. СПАСЕНИ, ФЛАШ И ДЕЈЛ СУ СЕ БАЦИЛИ ЈЕДНО ДРУГОМ У ЗАГРЉАЈ.
ОХ, ДРАГА, КАД САМО ПОМИСЛИМ ДА СИ ХТЕЛА ДА ЖРТВУЈЕШ СВОЈ ЖИВОТ ДА БИ СПАСЛА МЕНЕ...
ЖИВОТ? ШТА ЈЕ ЖИВОТ У ПОРЕЂЕЊУ С ЉУБАВЉУ КАО ШТО ЈЕ НАША?

ГОРДОН И ДЕЈЛ НАСТАВЉАЈУ ПУТ, НАДАЈУЋИ СЕ ДА ЋЕ СРЕСТИ НЕКО ЉУДСКО БИЋЕ.
БАРИН И ЊЕГОВ НАРОД ЖИВЕ НЕГДЕ У ОВИМ ШУМАМА!
ПРОСТО НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ, ДРАГИ! ВЕЋ САТИМА ИДЕМО А НИГДЕ ЖИВЕ ДУШЕ!

НЕ ОСЕЋАМ СЕ СИГУРНИМ ОВАКО ГОЛОРУК! НАПРАВИЋУ КОПЉЕ!
ЈА СЕ НЕЋУ ОСЕЋАТИ СИГУРНОМ ДОКЛЕ ГОД СМО У ОВИМ СТРАШНИМ ШУМАМА! ШТА ЋЕ БИТИ С НАМА?

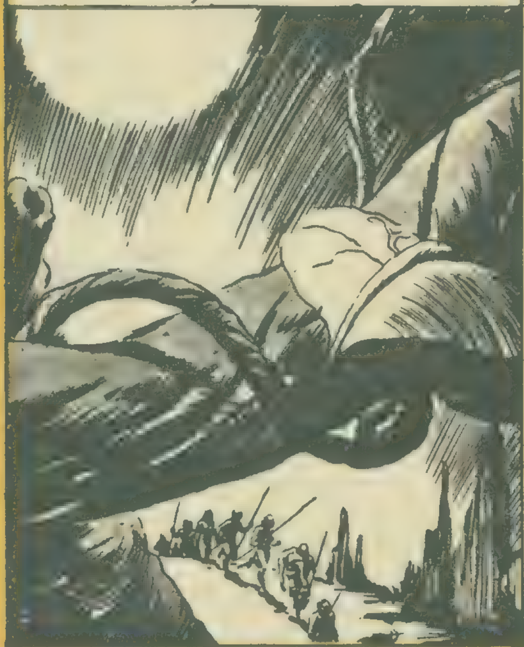

ДРАГА, ПОГЛЕДАЈ! ОТИСАК ЉУДСКОГ СТОПАЛА!
ЗНАЧИ, НОВ НЕПРИЈАТЕЉ... ОХ, ОПРОСТИ МИ ШТО САМ ОВАКО ЗЛОСЛУТНА!

ДОК ФЛАШ ГОРДОН ПАЖЉИВО СЛЕДИ ТРАГ, ЈЕДНА ЉУДСКА ПРИЛИКА СА ДРВЕТА ИЗНАД ЊИХ ДАЈЕ ЗНАК...

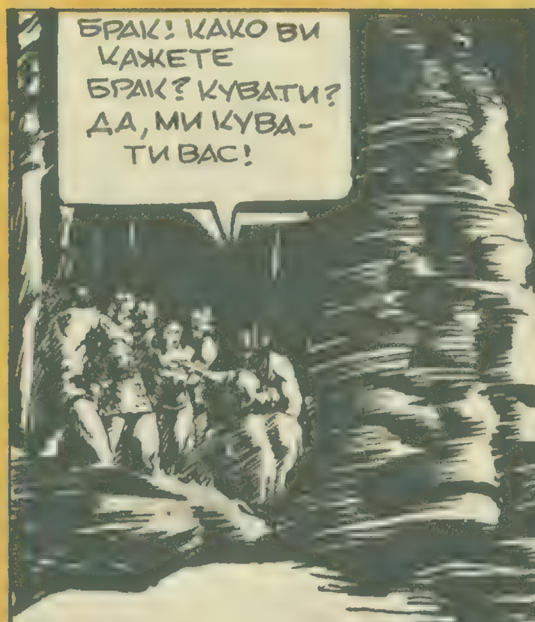

ИЗНЕНАДА, СА СВИХ СТРАНА, ДИВЉИ ОШТРОЗУБИ ЉУДИ БАЦАЈУ СЕ НА ГОРДОНА И ДЕЈЛ.

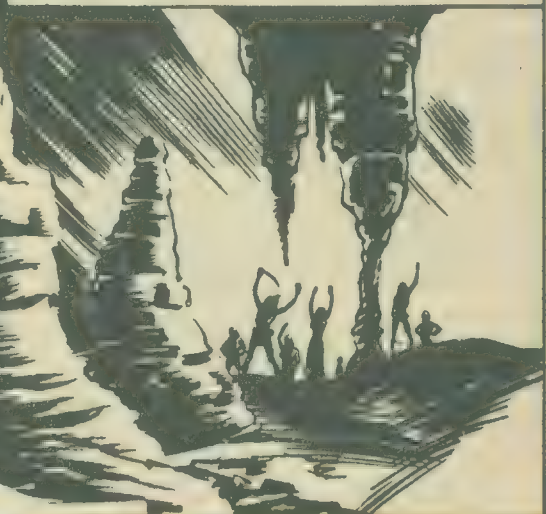

ДЕЈЛ, КОЈУ ЧВРСТО ДРЖИ ЈЕДАН ОД ОШТРОЗУБИХ, ВИДИ КАКО ДРУГИ УДАРА ФЛАША.
СТАНИТЕ! НЕМОЈТЕ ГА УБИТИ!

НЕ СМЕТЕ МУ УЧИНИТИ НИКАКВО ЗЛО! ОХ, ДРАГИ, ОНИ МЕ НЕ РАЗУМЕЈУ!

ОШТРОЗУБИ ЉУДИ КРЕЋУ СА СВОЈИМ ЗАРОБЉЕНИЦИМА...

СТАЗА ПРОЛАЗИ КРОЗ ШУМУ, ИЗНАД ВЕЛИКИХ КАЊОНА И ПРЕКО ХУЧНИХ РЕКА...

БРАК! КАКО ВИ КАЖЕТЕ БРАК? КУВАТИ? ДА, МИ КУВАТИ ВАС!

...СВЕ ДО ОГРОМНЕ ПОДЗЕМНЕ ЏУНГЛЕ У КОЈОЈ СЕ ГРАНА ЧИТАВА МРЕЖА ПЕЋИНА... ТУ ЖИВЕ ОШТРОЗУБИ ЉУДИ.

НЕМОЈТЕ ГА УБИТИ, МОЛИМ ВАС! УБИЈТЕ МЕНЕ УМЕСТО ЊЕГА!
ЈА НЕ БРАК ТЕБЕ! ЈА НЕ КУВАТИ ТЕБЕ! ЈА ЧУВАТИ ТЕБЕ!
ПОГЛАВИЦА ОШТРОЗУБИХ НАРЕЂУЈЕ СВОЈИМ ЉУДИМА ДА БАЦЕ ГОРДОНА У ВАТРУ...

НА ПОГЛАВИЧИН ЗНАК, ОШТРОЗУБИ ЉУДИ ЗАВИЈАЈУЋИ И ЛАЈУЋИ, ВУКУ ГОРДОНА ПРЕМА ВЕЛИКОЈ ВАТРИ...

Када је осетио како му пламенови лижу уз тело Гордон је напрегао сву снагу и успео да покида везе.

Бесан, бацио се на своје мучитеље. Многи су пали под ударцима његове челичне песнице...

Један ласо је фијукнуо кроз ваздух, затим други и трећи... Гордон је ухваћен и поново га вуку према ватри.

Ухвативши Гордона конопцима од лијана, оштрозуби се спремају да га испеку живог.

Урлик је одјекнуо пећином и један изгладнели тигар бацио се на поглавицу оштрозубих...

Ослободивши се веза, Гордон је скочио на једну стену и завитлао ласо...

Омча се затегла око тигровог врата. Гордон је повукао животињу према ватри.

Ти ловити месо, ми не убити тебе! Ти не ловити месо, ми убити тебе и жена!
Поглавица је пружио Гордону и Дејл могућност да се спасу.

У пратњи оштрозубих људи Гордон мора да набавља месо за цело племе.

Он је открио траг једног великог тридентауруса.
Ићи за њим... добар за јело!
Не! Гуак убити нас! Нико не убити Гуак копљем! Гуак велико!

С дозволом поглавице, Гордон је наредио да оштрозуби секу гране и лијане...

Сада ми дајте најбржег тркача! Он треба да намами Гуака у клопку коју смо му припремили!

Прошло је пола часа. Изненада, тркач се, сав престрављен, сјурио са врха брега.
Помоћ! Гуак!

Кад је чудовиште додирнуло лијану разапету преко стазе, Гордон је пресекао конопац којим је био затегнут лук, и стрела се забола дубоко у тело звери.

Крвожедни Гуак лежи мртав.
Ми јести Гуак! Ти добро ловити!
Хвала, поглавицо! А сада треба да одржиш реч коју си дао Дејл и мени!

Али, док су оштрозуби касапили уловљену животињу, појавила се женка Гуака...
Ај! Гуак! Сви бежати!

Док су оштрозуби бежали на све стране, Гордон је узео секиру и попео се на дрво.

КАД СЕ ЏИНОВСКА ЖИВОТИЊА НАШЛА ПОД ЊИМ, ГОРДОН ЈЕ СТЕГАО ЗУБЕ И СКОЧИО...

СНАЖНО ЗАМАХНУВШИ СЕКИРОМ, ПОГОДИО ЈЕ ГУАКА У ЈЕДИНУ РАЊИВУ ТАЧКУ; ИЗМЕЂУ ОЧИЈУ.

ПОСЛЕ ДУГОГ, БРИЖНОГ ЧЕКАЊА, ДЕЈЛ ЈЕ СВА СРЕЋНА, УГЛЕДАЛА ГОРДОНА И ОШТРОЗУБЕ КАКО СЕ ВРАЋАЈУ НАТОВАРЕНИ ДРАГОЦЕНИМ МЕСОМ...

НЕ ЖЕЛИМ ВИШЕ ДА БУДЕМ ЗАРОБЉЕНИК! МОРАМ ПОКУШАТИ НЕШТО! САЧЕКАЋУ САМО ДА СЕ ОНИ НАЈЕДУ!
МОЛИМ ТЕ, ФЛАШЕ, НЕ ИЗЛАЖИ ЖИВОТ ОПАСНОСТИ!

ПОГЛАВИЦА ЈЕ ПРИРЕДИО ГОЗБУ И НУДИ ЗАРОБЉЕНИЦИМА ДА ПИЈУ.
ОВО БУСКА! ТЕБИ СЕ ДОПАСТИ!
НЕ, ХВАЛА! ПИЈТЕ ВИ!

КАД ЈЕ ПИЋЕ УХВАТИЛО ЉУДЕ, ГОРДОН ЈЕ СТУПИО ПРЕД ЊИХ...
ОШТРОЗУБИ! ЖЕЛИТЕ ЛИ ДА ОВАКВЕ ГОЗБЕ ИМАТЕ СВАКИ ДАН? ОНДА МЕ ИЗАБЕРИТЕ ЗА ПОГЛАВИЦУ!

ГОРДОН!
ГОРДОН ПОГЛАВИЦА!
ВЕЛИКИ ЛОВАЦ!
ГОРДОН!
НЕ! ЈА ПОГЛАВИЦА! ЈА УБИТИ ТЕБЕ!

ЧЕКАЈТЕ! ПОГЛАВИЦА УЗМЕ МАЉ! ГОРДОН УЗМЕ МАЉ! КО ПОБЕДИ БИЋЕ ПОГЛАВИЦА!
ЈА СЕ СЛАЖЕМ, СТАРИ! ДА ПОЧНЕМО!
СВЕ ЈЕ СПРЕМНО. ОШТРОЗУБИ СУ САГЛАСНИ ДА ОДЛУЧИ ЗАКОН ЈАЧЕГ...

НИШТА НЕ БРИНИ, ДЕЈЛ!
МОРАШ ПОБЕДИТИ, ДРАГИ! МОРАШ!
ЈА УБИТИ ЊЕГА, ГРБАВИ! ЈА ДОБРО РУКОВАТИ МАЉЕМ!

ГОРДОН ЈЕ ОДБИО ПРВИ УДАРАЦ, АЛИ СЕ ДРШКА ЊЕГОВОГ МАЉА СЛОМИЛА. ДЕЈЛ ЈЕ КРИКНУЛА.
ТВОЈ ЧОВЕК ПОГИНУТИ! ЈА МУ ДАО ПРЕСЕЧЕНУ ДРШКУ! АХ! АХ!

ПОГЛАВИЦА ЈЕ ДИГАО МАЉ ДА ДОКРАЈЧИ ЧОВЕКА СА ЗЕМЉЕ, АЛИ ГОРДОН СЕ БАЦИО НА ЊЕГА.

СТРАШАН УДАРАЦ ДЕСНИЦОМ ПОГОДИО ЈЕ ПОГЛАВИЦУ У ВИЛИЦУ И ОН СЕ СРУШИО.

ОШТРОЗУБИ СУ ГРОМОГЛАСНИМ ПОВИЦИМА ПОЗДРАВИЛИ СВОГ НОВОГ ПОГЛАВИЦУ.

ПОСЛЕ УСТОЛИЧЕЊА, ОШТРОЗУБИ СУ ДОВЕЛИ БИВШЕГ ПОГЛАВИЦУ И ГРБАВОГ ДА ИМ ГОРДОН ПРЕСУДИ.
НОВИ ПОГЛАВИЦА УВЕК УБИТИ СТАРОГ ПОГЛАВИЦУ! ТИ УБИТИ ЊЕГА? ГРБАВИ БИТИ ЛОШ ВРАЧ! ТИ УБИТИ И ГРБАВОГ?
ГРБАВИ ЗАСЛУЖУЈЕ ДА БУДЕ КАЖЊЕН, АЛИ...

...ЈА ЖЕЛИМ ДА СВИ ОШТРОЗУБИ БУДУ ПРИЈАТЕЉИ! ХОЋУ ДА ЖИВИТЕ У МИРУ И СЛОЗИ! ТАКО ЋЕ ВАШЕ ПЛЕМЕ ПОСТАТИ ВЕЛИКО И МОЋНО! ПУСТИТЕ ЗАРОБЉЕНИКЕ!

ДОК ОШТРОЗУБИ ПРОСЛАВЉАЈУ КРАЈ ТИРАНСКЕ ВЛАДАВИНЕ БИВШЕГ ПОГЛАВИЦЕ, ФЛАШ И ДЕЈЛ СУ СЕ ПОВУКЛИ У ПЕЋИНУ ОБЛОЖЕНУ КРЗНИМА.
СПАВАЈ СЛАТКО, ЗЛАТО, И НЕ БРИНИ! ЈА ЋУ БДЕТИ НАД ТОБОМ!
ОХ, ФЛАШЕ, ТОЛИКО ТЕ ВОЛИМ!

ГОРДОН СТРАЖАРИ ПРЕД ПЕЋИНОМ У КОЈОЈ СПАВА ДЕЈЛ.

ПССТ... СВИ СПАВАЈУ, ГРБАВИ! САД ЈЕ НАШЕ ВРЕМЕ!
ЈА САМ СПРЕМАН, ПОГЛАВИЦО!

БИВШИ ПОГЛАВИЦА И ГРБАВИ, С МАЉЕВИМА У РУКАМА, ПРИБЛИЖАВАЈУ СЕ ГОРДОНУ С ЛЕЂА.

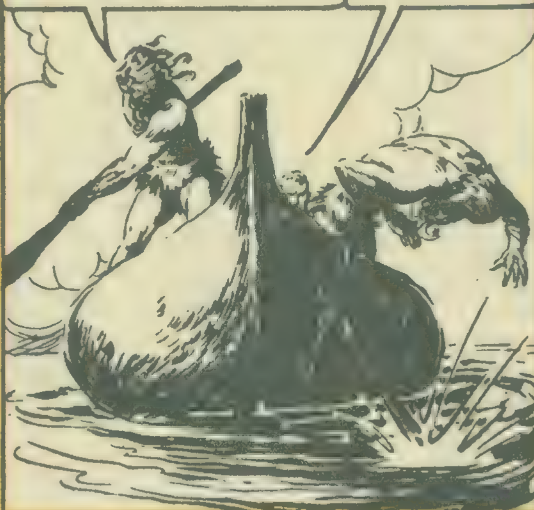

ШТА ЈЕ ТО? НЕКО СЕ ВАЉДА ПОМЕРА У СНУ!

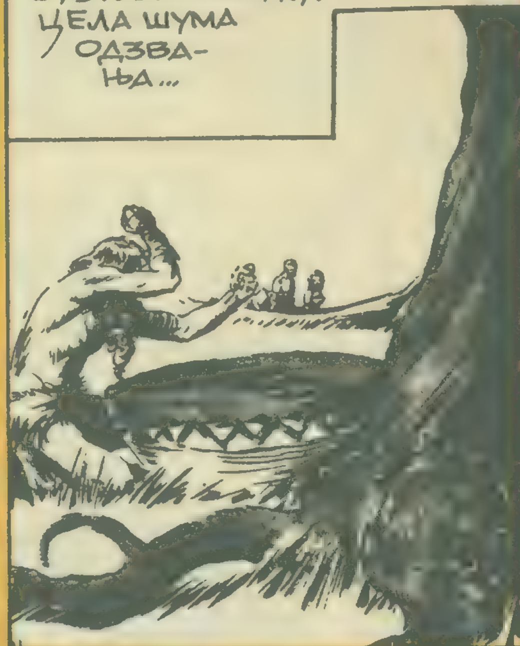

МАЉ СЕ СПУСТИО НА ГОРДОНОВУ ГЛАВУ.

ЗА ТО ВРЕМЕ ГРБАВИ ЈЕ УДАРЦЕМ МАЉА ОНЕСВЕСТИО ДЕЈЛ И ИЗНЕО ЈЕ ИЗ ПЕЋИНЕ.

МИ ПРОДАТИ РОБОВЕ И ДОБИТИ ПУШКЕ!
ТИ МУДАР, ГРБАВИ! ЈА ОПЕТ БИТИ ПОГЛАВИЦА!

БИВШИ ПОГЛАВИЦА И ГРБАВИ СПУШТАЈУ СЕ СА СВОЈИМ ЗАРОБЉЕНИЦИМА НИЗ РЕКУ, ДА БИ ФЛАША И ДЕЈЛ ПРОДАЛИ КАО РОБОВЕ.

ИЗНЕНАДА, БИВШИ ПОГЛАВИЦА ЈЕ УДАРИО ГРБАВОГ ВЕСЛОМ ПО ГЛАВИ.
АХ! САД ЈА НЕ ДЕЛИТИ ОТКУП С ТОБОМ!
БЕДНИ ИЗДАЈНИЧЕ!

НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ, БИВШИ ПОГЛАВИЦА ШАЉЕ БУБЊЕМ ПОРУКУ. ЦЕЛА ШУМА ОДЗВАЊА...

НЕКИ ОШТРОЗУБИ ЈАВЉА ДА ИМА НА ПРОДАЈУ ДВА РОБА БЕЛЕ КОЖЕ!
ТО БИ МОГЛИ БИТИ ФЛАШ ГОРДОН И ДЕЈЛ, КАПЕТАНЕ ТРУНО!
НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ ЈЕДНА ОД БАРИНОВИХ ШУМСКИХ ПАТРОЛА СТАЛА ЈЕ И ОСЛУШКУЈЕ.

ЈА ПРОДАТИ РОБОВЕ! ЈА ХОЋУ ПУШКЕ!
ДОБРОДОШЛИ У БАРИНОВО ЦАРСТВО, ГОРДОНЕ! ШТА ДА РАДИМО СА ОВИМ ПРОДАВЦЕМ РОБОВА?
ПУСТИТЕ ГА! ЊЕГОВО ПЛЕМЕ ЋЕ ГА КАЗНИТИ!

ЈА САМ КАПЕТАН ТРУНО, КОМАНДАНТ ШУМСКИХ ТРУПА КРАЉА БАРИНА!
ОХ, ТАКО САМ СРЕЋНА!
ТАКО **СМО** СРЕЋНИ!

КАПЕТАН ТРУНО ВОДИ ГОРДОНА И ДЕЈЛ КРОЗ ШУМУ ЧУДЕСНЕ ЛЕПОТЕ.

ВИ КАЖЕТЕ, КАПЕТАНЕ, ДА ЖИВИТЕ ИЗНАД ОВОГ ЏИНОВСКОГ ДРВЕЋА! ЗАШТО?
ЗАТО ШТО ЈЕ ШУМА ПУНА БИЉАКА-МЕСОЖДЕРА И ОГРОМНИХ КРВОЖЕДНИХ ЖИВОТИЊА! СМРТ ВРЕБА НА СВАКОМ КОРАКУ! САМО НА ВРХОВИМА ДРВЕЋА ЈЕ СИГУРНО!

ЛИФТ НАЧИЊЕН ОД ЛИЈАНА ДИГАО ИХ ЈЕ У ВИС.

СТО МЕТАРА ИЗНАД ТЛА, СТУПИЛИ СУ НОГОМ НА ВЕЛИКУ СУПЕРСТРАДУ, ГЛАВНУ САОБРАЋАЈНИЦУ ШУМСКОГ ЦАРСТВА.

МАЛО КАСНИЈЕ, ГОРДОН И ДЕЈЛ СУ ЗАСТАЛИ ЗАДИВЉЕНИ. ИСПРЕД ЊИХ СЕ ДИЗАЛА ВЕЛИЧАНСТВЕНА БЕЛА ПАЛАТА КРАЉА БАРИНА.

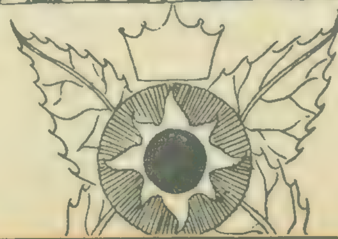

УЗ ЗВУКЕ ФАНФАРА, ГОРДОН И ДЕЈЛ ПЕЊУ СЕ УЗ СТЕПЕНИЦЕ КОЈЕ ВОДЕ У БАРИНОВУ РЕЗИДЕНЦИЈУ.
ЕНО ДОБРОГ, СТАРОГ БАРИНА! НИМАЛО СЕ НИЈЕ ПРОМЕНИО!
ЕНО И АУРЕ! НЕКАД ЈЕ БИЛА ЗАЉУБЉЕНА У ТЕБЕ, ФЛАШЕ!

СРЕЋНИ СМО ШТО ВАС ВИДИМО! МИСЛИЛИ СМО ДА СТЕ МРТВИ!
ДОБРОДОШЛА У АРБОРИЈУ, ДЕЈЛ! ВИДИМ ДА ЈОШ ЧВРСТО ДРЖИШ СВОГ ЧОВЕКА!
НИШТА НАМ СЕ НЕ МОЖЕ ДОГОДИТИ КАД ИМАМО ТАКВЕ ПРИЈАТЕЉЕ!
ДА, ДРАГА! УПРКОС ЈАКОЈ КОНКУРЕНЦИЈИ!

АУРА, НЕ МОЖЕШ ЗАМИСЛИТИ КОЛИКО САМ СРЕЋАН ШТО САМ ОВДЕ... ХЕЈ!
ЗЛАТО, ТИ УВЕК НАЛАЗИШ НАЈЛЕПШЕ РЕЧИ! ЗАДОВОЉНА САМ ШТО ТЕ МОЈ ОТАЦ МИНГ НИЈЕ УХВАТИО! ДОБРОДОШАО ХИЉАДУ ПУТА...
КАКАВ СРДАЧАН СУСРЕТ!

ГОРДОНОВА ЗАСТАВА ЈЕ ДИГНУТА ОДМАХ ПОРЕД БАРИНОВЕ.

ПРИРЕЂЕН ЈЕ БАНКЕТ У САЛОНИМА ПАЛАТЕ...
...И ИМАЈТЕ НА УМУ, ДРАГИ МОЈИ ПОДАНИЦИ, ДА НИКО ИЗВАН ОВОГ ЦАРСТВА НЕ СМЕ ЗНАТИ ДА СУ ОНИ ОВДЕ, ЈЕР БИ ИНАЧЕ МОГЛИ ПАСТИ У РУКЕ ИМПЕРАТОРА МИНГА! СИГУРАН САМ ДА ЋЕТЕ ОВО ПОШТОВАТИ!
ЗАШТО СИ ДОПУСТИО ДА ТЕ ПОЉУБИ?

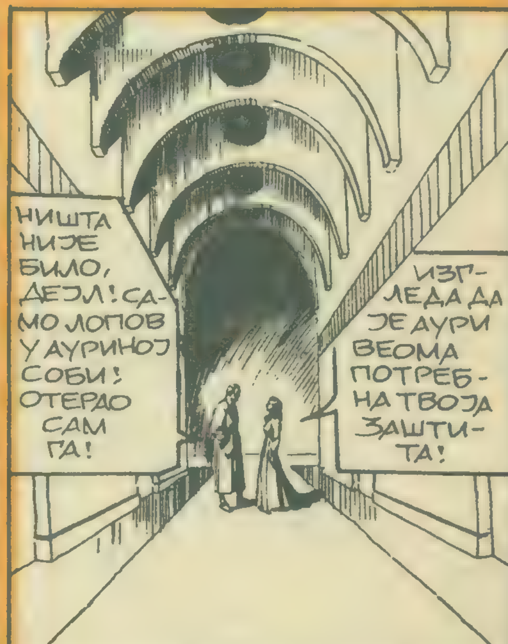

ГОРДОН НЕ УСПЕВА ДА ЗАСПИ ТЕ ПРВЕ НОЋИ У БАРИНОВОЈ ПАЛАТИ.
КАКО ЈЕ ЛЕПО БИТИ ПОНОВО МЕЂУ ПРИЈАТЕЉИМА! КАКО ЈЕ ОВДЕ МИРНО... ХЕЈ, ШТА СЕ ТО ТАМО ДОГАЂА?

ГОРДОН ВИДИ КАКО СЕ НЕКО УВЛАЧИ КРОЗ ДУРИН ПРОЗОР...

УХВАТИВШИ СЕ ЗА ЈЕДНУ ЛИЈАНУ, ГОРДОН СЕ СПУСТИО НА БАЛКОН.

УГЛЕДАВШИ ГОРДОНА, ЛОПОВ ЈЕ СТАО ДА МОЛИ ЗА МИЛОСТ.
ОПРОСТИТЕ МИ! МОЈА ЖЕНА ЈЕ БОЛЕСНА, ТРЕБА МИ НОВАЦ! ОВО ЈЕ ПРВИ ПУТ ДА САМ УЧИНИО ОВАКО НЕШТО!
ЈЕ ЛИ ТО ИСТИНА? ОНДА ТЕ ПУШТАМ, АЛИ ДА СЕ ОВО ВИШЕ НЕ ПОНОВИ!

ШТА ЈЕ ТО? ОТКУД ТИ, ФЛАШЕ, ОВДЕ?
ПРЕСРЕО САМ ЛОПОВА КОЈИ ЈЕ ХТЕО ДА ОДНЕСЕ ТВОЈ НАКИТ, АЛИ ЈЕ ПОБЕГАО!

НИШТА НИЈЕ БИЛО, ДЕЈЛ! САМО ЛОПОВ У ДУРИНОЈ СОБИ! ОТЕРАО САМ ГА!
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ДУРИ ВЕОМА ПОТРЕБНА ТВОЈА ЗАШТИТА!
БУКА ЈЕ ПРОБУДИЛА ДЕЈЛ...

ГОРДОН ЈЕ У БАРИНОВОМ СОБАРУ ПРЕПОЗНАО ЛОПОВА КОГА ЈЕ УХВАТИО ПРОШЛЕ НОЋИ...
НЕ БРИНИ, ПРИЈАТЕЉУ, ОНО СИНОЋ ЋЕ БИТИ ЗАБОРАВЉЕНО АКО ТИ ОДРЖИШ РЕЧ ДА ЋЕШ ОСТАТИ ПОШТЕН!
ЗОВЕМ СЕ ГРОМБО, ГОСПОДИНЕ! НИКАД НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ ВАШУ ПЛЕМЕНИТОСТ!

КАКВА УЗБУДЉИВА НОЋ! ЛОПОВ У МОЈОЈ СОБИ! ФЛАШ ГА УМАЛО НИЈЕ УХВАТИО!
ТРЕБАЛО БИ ГА ПРОНАЋИ!
НИЈЕ БИЛО НИШТА, АУРА! ЗАБОРАВИ ТО!
АЛИ, ДРАГИ, ОНА ТО, ИЗГЛЕДА, НЕ ЖЕЛИ ДА ЗАБОРАВИ!

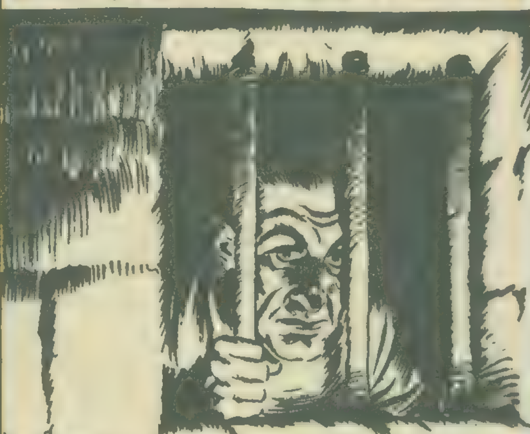

ГРОМБО НЕ МОЖЕ ДА ВЕРУЈЕ ДА ЈЕ НЕКО У СТАЊУ ДА ДРЖИ ДАТУ РЕЧ.
НЕ СМЕМ МУ ВЕРОВАТИ!

АЛИ, ДЕЈЛ ЈЕ ВИДЕЛА ШТА ЈЕ ОН УЧИНИО.
ФЛАШЕ, ОВАЈ СОБАР ЈЕ СТАВИО НЕШТО У ТВОЈЕ ЈЕЛО!

ХАЈДЕ, УЗМИ ТИ ОВУ СУПУ! ЗМИЈО! ХТЕО СИ ДА МЕ ОТРУЈЕШ!
НЕМОЈТЕ МЕ УБИТИ! ПРЕКЛИЊЕМ ВАС!

НАРЕДИЋУ ДА БАЦЕ ТОГ БЕДНИКА СА ВРХА НАЈВИШЕГ ДРВЕТА! ЗАШТО ЈЕ ХТЕО ДА ТЕ ОТРУЈЕ, ФЛАШЕ?
ТО ЈЕ ОНАЈ СИНОЋНИ ЛОПОВ! ВЕРОВАТНО СЕ БОЈАО ДА ЋУ ГА ПРИЈАВИТИ! НЕМОЈ ГА УБИТИ, БАРИНЕ! ДОВОЉНО ЈЕ ДА ГА БАЦИШ У ЗАТВОР!

ЗАИСТА ГА ЖАЛИМ!
А ТРЕБАЛО БИ ДА ТИ ЈЕ ЗАХВАЛАН, ФЛАШЕ, ШТО СИ МУ СПАСАО ГЛАВУ!
ОСВЕТИЋУ СЕ! КУНЕМ СЕ!
ГРОМБА СУ ОДВЕЛИ У ЗАТВОР...

БЕСАН, РАЗМИШЉА ИЗА РЕШЕТАКА...
МОРАМ НАЋИ НЕКИ НАЧИН ДА ИЗИЂЕМ ОДАВДЕ! МОРАМ!

ОХ, НИКАД СЕ НИСАМ ОВАКО ПРИЈАТНО ОСЕЋАЛА, ДРАГИ!
ЛЕПША СИ НЕГО ИКАДА, ДЕЈЛ!
ОКРУЖЕНИ БАРИНОВОМ ПАЖЊОМ ГОРДОН И ДЕЈЛ СУ ЗАБОРАВИЛИ МИНУЛЕ ОПАСНОСТИ.

ЛОШЕ ВЕСТИ, ФЛАШЕ! ОНАЈ ЗЛОЧИНАЦ, ГРОМБО, ПОБЕГАО ЈЕ, ОСТАВИВШИ ОВУ ЦЕДУЉИЦУ!
„НИСТЕ МЕ МОГЛИ ЗАДРЖАТИ! ОСВЕТИЋУ СЕ ТИМЕ ШТО ЋУ ОБАВЕСТИТИ МИНГА ДА ЈЕ ГОРДОН ЖИВ! ГРОМБО!"
ОХ, ФЛАШЕ, ТРЕБА ГА СПРЕЧИТИ!

ДАТ ЈЕ ЗНАК ЗА УЗБУНУ. БАРИН ЈЕ ИЗДАО ХИТНА НАРЕЂЕЊА СВОЈИМ ОФИЦИРИМА.

ВЕРОВАТНО ЋЕ КРЕНУТИ СУПЕРСТРАДОМ ПРЕМА ГРАНИЦИ! ПОЋИ ЋЕМО ЗА ЊЕГОВИМ ТРАГОМ!
МОРАМО ГА УХВАТИТИ, ИНАЧЕ...
ПАЛАТА ЈЕ ОДЗВАЊАЛА ОД ВОЈНИЧКИХ КОРАКА ДОК СУ ПАТРОЛЕ ОДЛАЗИЛЕ НА СВЕ СТРАНЕ.

ГОНЕЋИ БЕГУНЦА, ГОРДОН И БАРИН СУ СТИГЛИ ДО СТРАЖАРСКОГ МЕСТА НА СУПЕРСТРАДИ ИЗМЕЂУ ДРВЕЋА.

АКО ГА ЈЕ ОВАЈ СТРАЖАР ПУСТИО ДА МИРНО ПРОЂЕ!

ХМ... ОВА ТИШИНА МЕ ПЛАШИ!

СТРАЖАР ЈЕ ЖИВОТОМ ПЛАТИО СВОЈУ НЕПАЖЊУ!

ТЕЛО ЈЕ ЈОШ ТОПЛО, ФЛАШЕ! ГРОМБО НЕ МОЖЕ БИТИ ДАЛЕКО! РЕЋИ ЋУ БУБЊАРУ ДА ТО ЈАВИ СВИМ ПАТРОЛАМА!

ГОЊЕНИ ЧОВЕК ТАКОЂЕ ОСЛУШКУЈЕ...

НАШЛИ СУ ОНОГ СТРАЖАРА! МОРАЋУ ДА БЕЖИМ ПРЕКО ДРВЕЋА!

МИЛОСТ! И ЈА МРЗИМ БАРИНОВЕ ЉУДЕ! ПОМОЋИ ЋУ ВАМ ДА ЗАРОБИТЕ МНОГО ЊИХ! ОНИ САМО ШТО НИСУ СТИГЛИ!

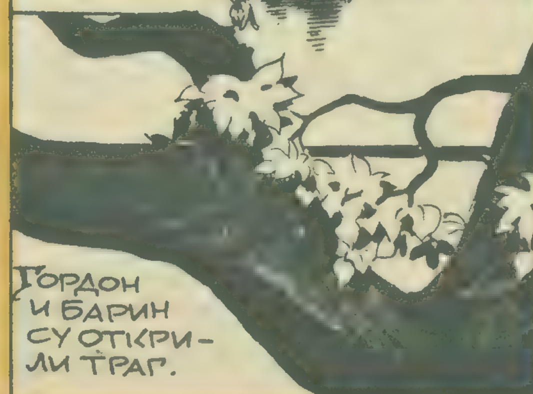
ДОБРО... ПОКУШАЈМО!

ЗА ТО ВРЕМЕ ДЕЈЛ СЕ СПРЕМА ДА КРЕНЕ ЗА ГОРДОНОМ...

УПОЗОРАВАМ ВАС ДА ЈЕ ТО ОПАСНО! МОЛИМ ВАС, ОДУСТАНИТЕ!

НИЈЕ ВАЖНО, КАПЕТАНЕ ТРУНО! МОЈЕ МЕСТО ЈЕ ПОРЕД ФЛАША!

21

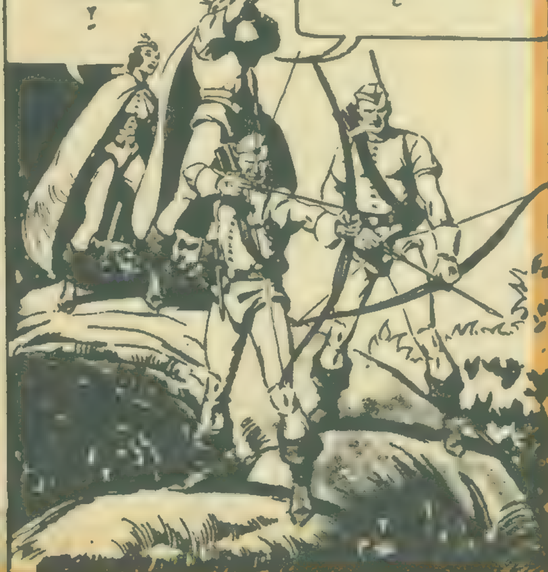

У срцу џунгле, један од Баринових људи радосно је узвикнуо и одапео стрелу.

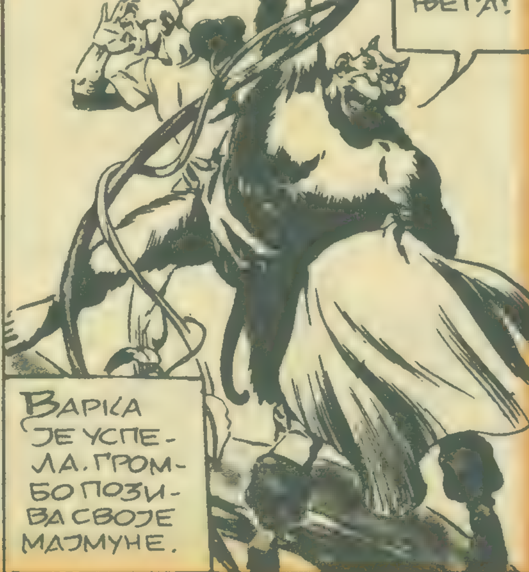

Громбо је заурлао од ужаса кад су стреле стале да фијучу око њега...

Наједном са дрвећа су почели да пљуште људи-мајмуни, задојени исконском мржњом према цивилизованим становницима шуме.

Упавши у клопку, Гордон и његови пратиоци се очајнички боре против бројно надмоћнијих нападача.

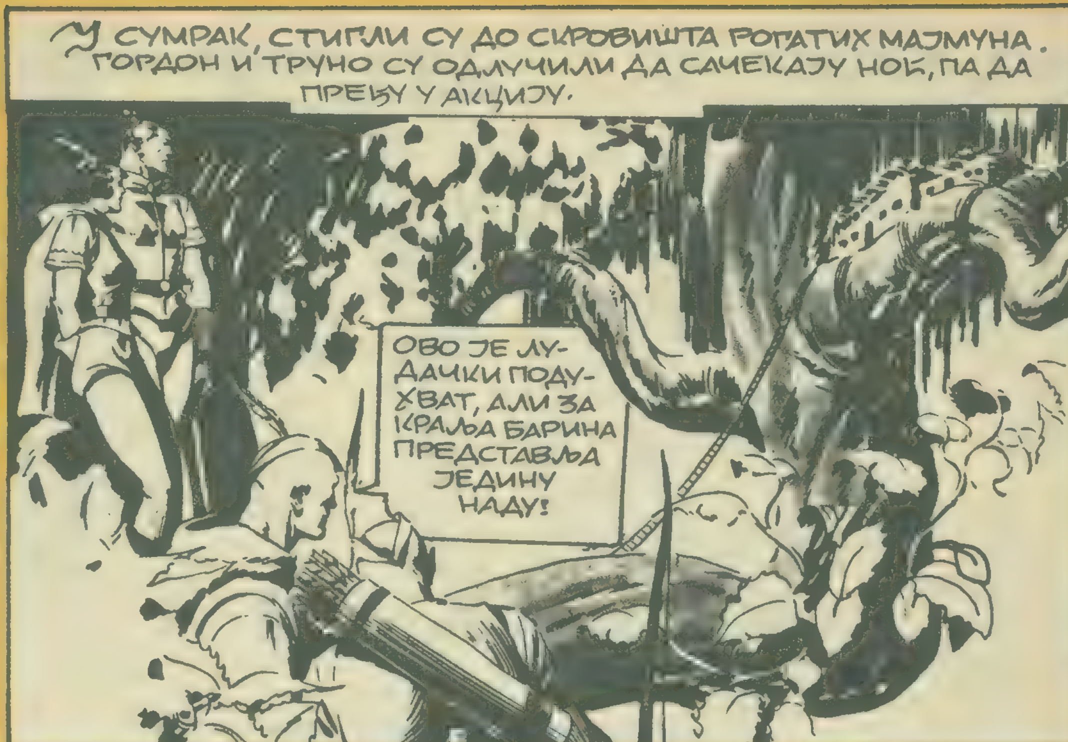

Дејл и капетан Труно чују шум битке одмах испред њих.
То су рогати мајмуни!
Ох, пожуримо!

Њих је много! Морамо се послужити неком варком, да их заплашимо!
Прва чета, јуриш! Друга и трећа чета, опколите их!

Бежите, будале, опкољени смо!
Ах, ја заробио краља Барина! Ја убити њега!
Варка је успела. Громбо позива своје мајмуне.

Срећна сам што смо ван опасности!
Да, али одвукли су Барина! Труно, морамо му притећи у помоћ пре него што буде касно!
То би било само убиство! Предлажем да сачекамо појачање!

СИРОТИ БАРИН! КАКО ДА ИШЧУПАМО ИЗ ШАКА ТИХ УЖАСНИХ МАЈМУНА?
ФЛАШ ГОРДОН ЋЕ ВЕЋ НЕШТО СМИСЛИТИ!
БУДИТЕ СИГУРНИ У ТО!
НА ОВОМ СТАБЛУ ОСТАЛИ СУ ТРАГОВИ КАНЏИ! ПРОШЛИ СУ ОВУДА!
ГОРДОН И ЊЕГОВИ ДРУГОВИ СЛЕДЕ ТРАГОВЕ БАРИНОВИХ ОТМИЧАРА!

У СУМРАК, СТИГЛИ СУ ДО СКРОВИШТА РОГАТИХ МАЈМУНА. ГОРДОН И ТРУНО СУ ОДЛУЧИЛИ ДА САЧЕКАЈУ НОЋ, ПА ДА ПРЕЂУ У АКЦИЈУ.
ОВО ЈЕ ЛУДАЧКИ ПОДУХВАТ, АЛИ ЗА КРАЉА БАРИНА ПРЕДСТАВЉА ЈЕДИНУ НАДУ!

ПОД ЗАШТИТОМ МРАКА, ГОРДОН ЈЕ ПОЧЕО ДА СЕ ПЕЊЕ УЗ ЛЕСТВИЦЕ ОД ЛИЈАНА.

НЕ СМЕТЕ ГА УБИТИ! ТО ЋЕ УЧИНИТИ ИМПЕРАТОР МИНГ КАД САЗНА ДА ЈЕ БАРИН ДАО УТОЧИШТЕ ГОРДОНУ!
МИНГ ЋЕ НАС БОГАТО НАГРАДИТИ ШТО СМО МУ ПРЕДАЛИ БАРИНА!
ЖИВОТИЊО!
ГРОМБО ПОКУШАВА ДА ПРИВОЛИ ЉУДЕ-МАЈМУНЕ ДА ГА ПОСЛУШАЈУ.

НАПОЉУ, ГОРДОН ДАЈЕ ЗНАК ШАЧИЦИ СВОЈИХ ЉУДИ ДА ПРЕЂУ У НАПАД.

КАО ОДГОВОР НА ГОРДОНОВ ЗНАК, РАЗЛЕГАО СЕ ТРУНОВ РАТНИЧКИ ПОКЛИЧ.
ИЗАЂИТЕ, КУКАВИЦЕ!

ЉУДИ-МАЈМУНИ СУ ИЗЛЕТЕЛИ ИЗ СВОГ СКРОВИШТА...

САМО ТРИ! УБИЈ! УБИЈ!
...И СЈУРИЛИ СЕ НИЗ ЛЕСТВИЦЕ.

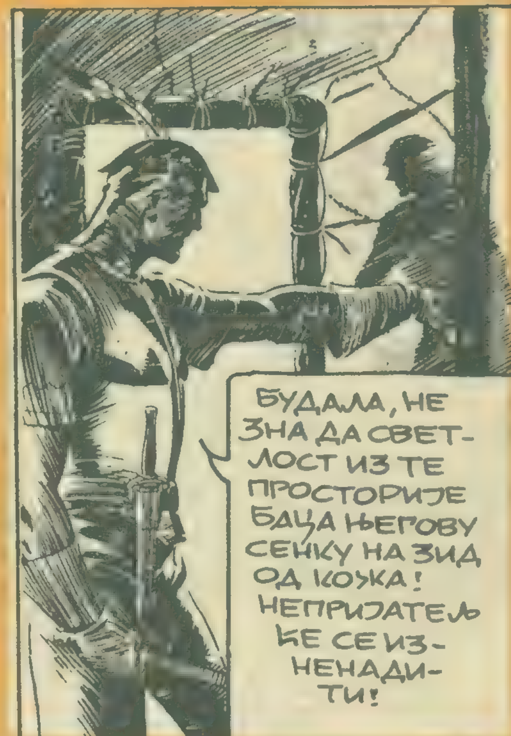

САМО ДА ИХ ШТО ПРЕ ПРЕСЕ-ЧЕМ!
ГОРДОНОВ ПЛАН ЈЕ ПОТПУНО УСПЕО...

ЉУДИ-МАЈМУНИ СУ СЕ СТРОПОШТАЛИ СА ВИСИНЕ ОД НЕКОЛИКО СТОТИНА МЕТАРА.

БАРИНЕ, ОДГОВОРИ ГДЕ СИ?

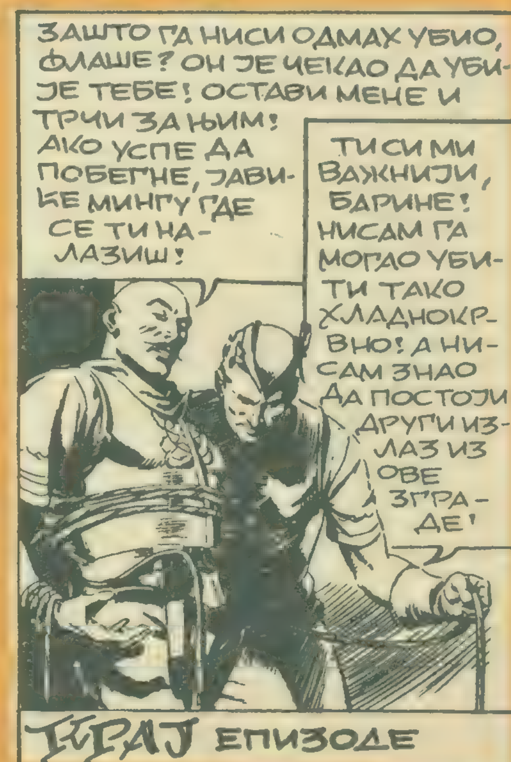

ЧУДНО ЈЕ ДА МИ БАРИН НЕ ОДГОВАРА! НЕ ДОПАДА МИ СЕ ОВО МЕСТО! МОРАМ БИТИ ОПРЕЗАН!
ГОРДОН ЈЕ ПРОДРО У МАЈМУНСКО СКРОВИШТЕ, ГДЕ СЕ НАЛАЗИ ЗАРОБЉЕНИ БАРИН.

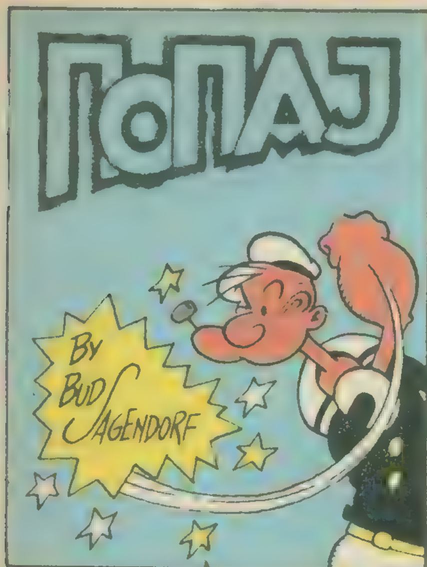

А ТАМО, ПОРЕД ВЕЗАНОГ БАРИНА, ГРОМБО ЧЕКА ДА СЕ ПОЈАВИ ГОРДОН.

БУДАЛА, НЕ ЗНА ДА СВЕТЛОСТ ИЗ ТЕ ПРОСТОРИЈЕ БАЦА ЊЕГОВУ СЕНКУ НА ЗИД ОД КОЖА! НЕПРИЈАТЕЉ ЋЕ СЕ ИЗНЕНАДИТИ!

САМО ЈЕДАН ПОКРЕТ, ГРОМБО, И ПРОБОШЋУ ТЕ! ПУСТИ ТО КОПЉЕ И ПОЛАКО КРЕНИ ПРЕМА ВРАТИМА!

КОПЉЕ ЈЕ СА ЗВЕКЕТОМ ПАЛО НА ПОД, АЛИ СЕ, ИСТОВРЕМЕНО, ГРОМБО БАЦИО НАПРЕД. ГОРДОНОВ МАЧ ЈЕ ПРОБИО ЗИД САМО ДЕЛИЋ СЕКУНДЕ КАСНИЈЕ.

ЗАШТО ГА НИСИ ОДМАХ УБИО, ФЛАШЕ? ОН ЈЕ ЧЕКАО ДА УБИЈЕ ТЕБЕ! ОСТАВИ МЕНЕ И ТРЧИ ЗА ЊИМ! АКО УСПЕ ДА ПОБЕГНЕ, ЈАВИЋЕ МИНГУ ГДЕ СЕ ТИ НАЛАЗИШ!
ТИ СИ МИ ВАЖНИЈИ, БАРИНЕ! НИСАМ ГА МОГАО УБИТИ ТАКО ХЛАДНОКРВНО! А НИСАМ ЗНАО ДА ПОСТОЈИ ДРУГИ ИЗЛАЗ ИЗ ОВЕ ЗГРАДЕ!
КРАЈ ЕПИЗОДЕ

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ДАН К'О СТВОРЕН ЗА ЛОВ!
САМО ЈОШ КАД БИ СЕ НА ОВИМ ЛИВАДАМА МОГАО УЛОВИТИ НЕКИ РУЧАК...

ЗДРАВО, ПОПАЈУ! ИМАМ ЗА ТЕБЕ ДОБРЕ ВЕСТИ!
ДА СЕ НЕ СЕЛИШ? 'ОЋЕШ ДА ПОТРАЖИШ БОЉЕГ ПРИЈАТЕЉА?

ОДЛУЧИО САМ ДА СЕ ПОПРАВИМ!
ПА ТО ЈЕ ДИВНО, ПЕРО!

ОДЛУЧИО САМ ДА МАЊЕ ЈЕДЕМ И ДА СЕ ВИШЕ НЕ ХРАНИМ НА РАЧУН ПРИЈАТЕЉА!

ЗНАО САМ ДА ЋЕШ ЈЕДНОГ ДАНА ПОБЕДИТИ СВОЈУ ПРОЖДРЉИВОСТ!

ПОНОСИМ СЕ ТОБОМ! ОВАЈ ВЕЛИКИ ДАН ТРЕБА ПРОСЛАВИТИ!

ХМ! А КАКО ПРОСЛАВИТИ ДАН КОЈИ ЋЕ УЋИ У ИСТОРИЈУ?
ОВАЈ... МОГУ ЛИ ЈА ДА ТИ ПРЕДЛОЖИМ?
?

СЈАЈАН РУЧАК! БАШ САМ СЕ ДОБРО НАЈЕО!
ПРОСЛАВА ЈЕ БИЛА НА ВИСИНИ, ПРИЈАТЕЉУ ДРАГИ!
15¢

1160/17

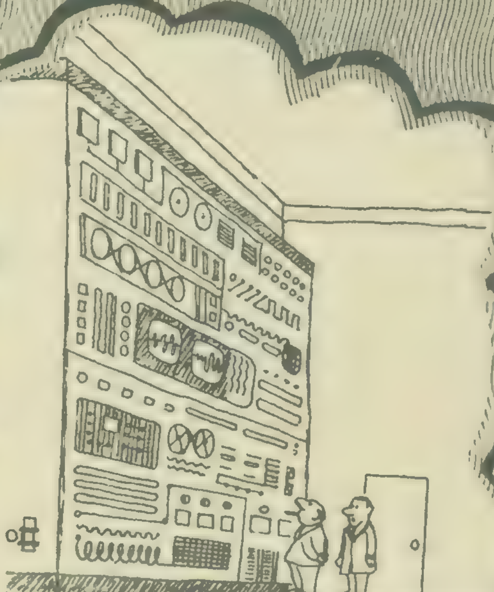

САМО ДА НЕ ЗАБОРАВИМ ДА СЕ И СУТРА ПОПРАВИМ!
BUD SAGENDORF

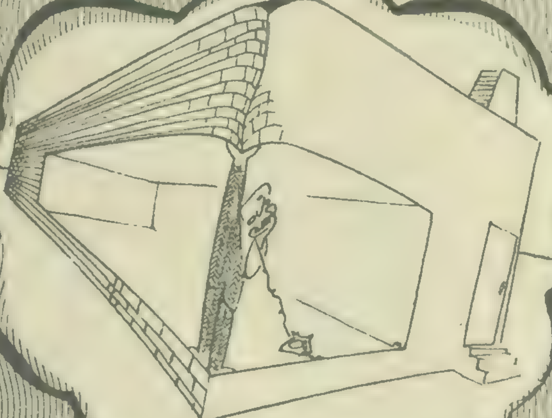
— Мама, треба ли да оперем и црне плочице?

— Ово је једино местп које је остало слободно!

— Не могу овде да је поправим, мораћемо да је однесемо у радњу!

— Говорим ли са архитектом?

— А онда ми је, изненада, понестало инспирације!

— Где сте? Не сећам се да ли сте рекли да идете у биоскоп или у позориште...

— На жалост, немамо довољно персонала...

— Ови нас не схватају озбиљно!

— Жао ми је, печурке су нам управо нестале...

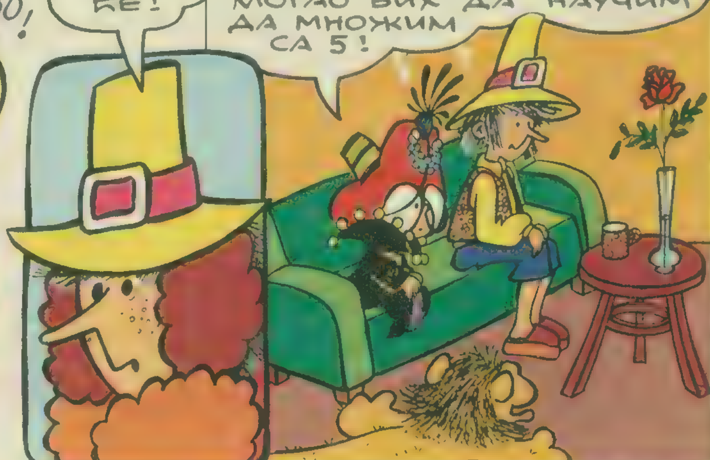
— Кажите ми отворено, докторе, колико ми још остаје — 70, 80, 90 година?

ДОЖИВЉАЈИ ИБН ТУПА

Цицо Празилуковицо!

Цицо Празилуковицо!

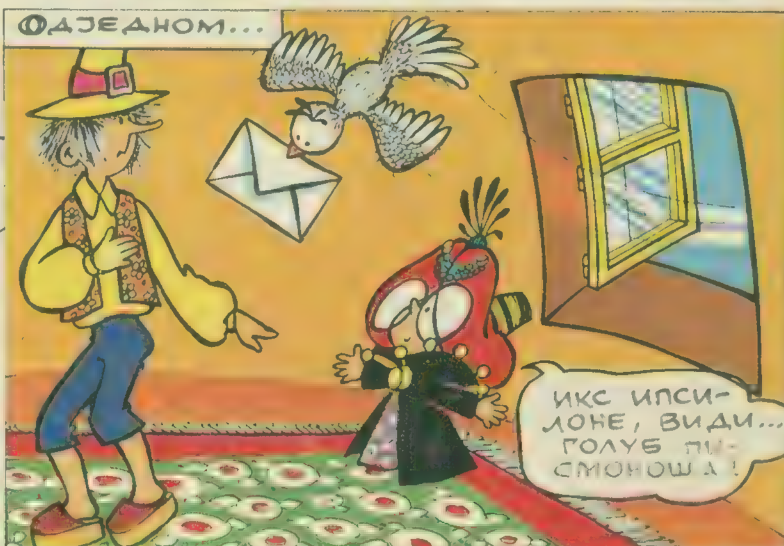

То је врло просто. Сваки резултат се завршава са 5 или са 0.

Сваки следећи резултат се добија тако што се претходном дода 5. Погледај ову таблицу и све ће ти бити јасно!

5×1=5	5×6=30
5×2=10	5×7=35
5×3=15	5×8=40
5×4=20	5×9=45
5×5=25	5×10=50

Икс Ипсилон је отворио писмо...

Драги брате,

одмах дођи с Мусом у палату његових родитеља

Воли вас ваша Цица Празилуковица

СКУПИТЕ ХРАБРОСТ ПА ЧИТАЈТЕ!

ЛИЛИ

Енглези се нису увек правили Енглези, нису увек хладни, прибрани, одмерени и срачунати. Доказ су ови текстови позајмљени из њихових „Илустрованих полицијских новости". Наслови и цртежи су пренесени онакви какви су штампани пре 100 година, тачније 1870. године, у енглеском Лондону, у енглеској Енглеској.

Какво време је време у коме излазе „Илустроване полицијске новости" које ћемо скраћено звати ИПН?

То је време Викторије, краљице Енглеске и императорске Индије, названо Викторијина ера.

Сама краљица, која је саму себе звала Она, осим што је родила деветоро деце, била је незанимљива. О њој је кружила прича да добија много новаца само зато што носи круну на глави.

За финије грађане Енглеске, за енглеску мањину, њена ера била је време ситости, благостања, самозадовољства, уредности, финоће и чипке.

Ти Енглези, нови буржуји, пошто су нашли раднике да раде за њих, могли су да буду фини и да у салонима свирају тијано на пијано и виолину, поред отворених прозора, да их види свет.

Затим су крадомице излазили закукуљени у огртаче и капуљаче, кришом куповали ИПН пуне смртних загрљаја, живих буктиња, покрадених костура, голицања од којих се луди ...

Тако су фини Енглези учинили да „Илустроване полицијске новости" имају највише читалаца у Енглеској, да се штампају и доштампавају. Дакле, хладним Енглезима није било доста ужаса и страве.

Не зна се да ли је и краљица читала ИПН, али је сигурно да је плашила своје дворјане, министре и генерале и производила страву и ужас тако рећи за по кући.

ДРЕСЕР ПРОТИВ МАЧАКА

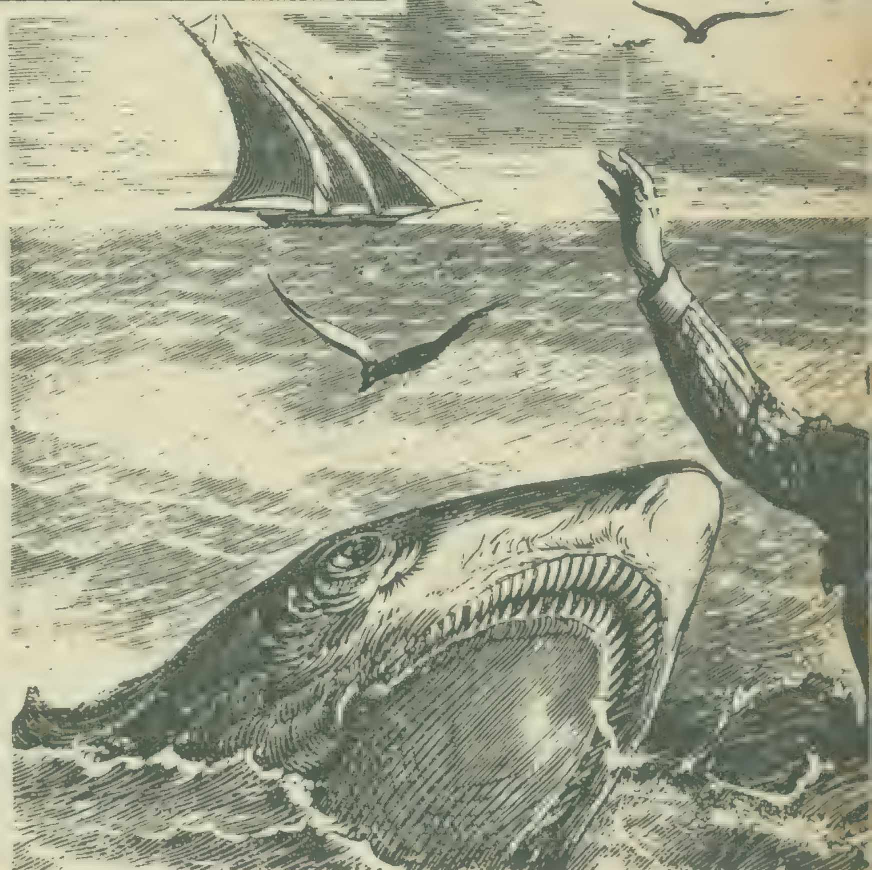
Из Париза нам је стигла вест о једном свирепо досетљивом циркузанеру коjем је пала на ум мисао да прикаже тачку о дресури тигрова-лилипутанаца. Набавио је четири мачке чија тела обоји најпре наранџастом бојом па преко ње удари им црне пруге не би ли што више личиле на тигрове, а затим унајми једног дечака који је, одевен у тесан костим, имао да изиграва дресера животиња. Пре но што ће се пред публиком појавити, дечак беше затворен у кавез с мачкама и подучен да их на потпуну покорност натера триковима разним и строгим кажњавањем. Али, ако је сироти мали „краљ тигорва" био наоружан бичем, четири „лилипутанска тигра" природа беше обдарила оштрим канџама. На дан прве представе набеђени тигорови беху већ толико кажњавањем измучени да пред очима публике целе насрнуше на дечака и сташе да га кидају канџама и зубима да се могло и најгоре догодити да он најзад не успе из кавеза побећи. Вриштећи из свег гласа он, гоњен газдом својим, истрча на улицу. Тамо се у ствар умеша полиција и суд ће, сумње не може бити, имати шта да каже варварском циркузанеру и сопственику лажних тигрова лилипутанских.

Тек што су се приче о случају овом слегле, стиже вест о веома узнемиравајућем несрећном случају који се догодио двојици дресера дивљих животиња у Француској.

У граду Авру извесни Бидел, назван „краљ лавова" једва је избегао страшној смрти. Обичај овог дресера беше да уђе у кавез са зверовима дивљим носећи са собом једну овцу коју, захваљујући ауторитету поменутог Бидела, страшни становници кавеза не усуђиваху се да мрцваре. Недавно је тако Бидел поново ушао у кавез и једној лавици на леђа ставио невину овцу — подвиг који је он често без лоших последица изводио. Чим он то учини кад ли један огроман лав на овцу скочи заривши зубе своје у тело њено. Комешање и паника настадоше међу публиком, али присебни Бидел крочи напред и тешком батином нанесе тако страшан ударац лаву, и то преко разјапљених чељусти његових, да звер сместа испусти жртву своју, која тужно блејаше, и леже пред ноге господара свога. Али, крв што се цедијаше из рањене овце беше више но што дивља природа звери могаше да издржи.

Остали становници кавеза сташе у глас да урличу и показујући зубе насрнуше на Бидела иако овоме у помоћ похита и други дресер Вилијем Нај. Храбри Бидел отера најпре првог лава, оног што на њега беше скочио, у други кавез, затим проби себи пут између осталих звери и тек пошто спасе рањену овцу напусти кавез.

СТРАХОТНА АВАНТУРА С АЈКУЛОМ

Домороци Рокевеја веома се забављаху недавно посматрајући поступке једне групе што из близине Њујорка дође да се на њиховој обали и плажи разним воденим спортовима бави. У време када се догађај о коме писати намеравамо збио, читава група, што се састојаше од више особа слабијег пола и неколико господе, беше један чамац унајмила и кренула рибе да пеца. Намера им беше да се на обалу врате с читавим товаром плаве рибе и тиме изненаде најстарије становнике краја овога. Али, као што ће реченице што следе показати, пецање се могло и трагично завршити.

После дугог и стрпљивог чекања да риба загризе, једна од госпи из групе осети нешто на удици својој. Вукла је јако и ускоро се показала удица и на њој једна велика риба.

У разумљивом узбуђењу девојка покушаваше да привуче рибу и у тим напорима својим у воду паде. Узбуђење се сад претвори у стрпњу која појавом једне ајкуле што према девојци крену израсте у прави страх. Талас ужаса проструја кроз све што се у чамцу налажаху. Жене вриснуше а мушкарци побледеше од страве. Опасност постаде неизбежна: ајкула се приближаваше жртви својој. Ни један се тренутак више није смео изгубити. Један младић, за кога женска персона што се у води налазаше беше верена, скочи у море да је спасе, ако то могуће буде, а ако не да заједно с њом са света овог нестане. Један од мушкараца у чамцу који у поседу једног револвера беше, имађаше толико присуства духа да опали на чудовиште с перајима које одмах утече. У међувремену младић већ беше успео да до изабранице своје стигне и у наручје је зграби и ускоро обоје беху увучени у чамац рукама пријатеља и другова својих.

ПУТАНСКИ ТИГРОВИ

СУСРЕТ С ОРЛОМ

О избављању из канџи једног орла, које се може назвати највећим чудом, пишу многи француски листови. Нека деца играху се у подножју Планине св. Готхарда када наједном дуги крик из њихових танких грла узнемири једног дрводељу који излете из колибе своје, са секирицом у руци, и на ужас свој спази како једног дечака, између три и четири године старости, односи један орао. Прождрљива птица као да имађаше извесних тешкоћа да се с пленом својим у ваздуху вине. Дрводеља паде у очајање али ипак брзим и бодрим кораком уз планину крену и успе најзад да по једном орловом крилу ударац нанесе својом секиром. Рањена птица се заклати и стаде да се спушта. Дрводељи за руком пође да зграби дечје оделце и он покуша тада да отргне дечака али га орао не испушташе све док не доби још који ударац по нози. Орао тек тада испусти свој плен.

Дете не бејаше нигде по телу повређено али страву његове мајке која све ово гледаше лакше је замислити него описати.

СПАСАО ГА ЗМАЈ

Веома необично избављење од смрти догодило се пре неколико дана. Чињенице су следеће:

Један дечак од неких десет година на најнеобичнији начин смрти је избегао. Догодило се то пре неколико дана у Мајдстоуну. На западном крају тог града, на једној чистини, дечак пушташе великог змаја. Крочивши уназад он, на ужас оних који пролажаху туда, паде у један каменолом дванаест метара дубок. Срећом по малишана канап од змаја беше неколико пута обавијен око руке његове и тако, уместо да се на парампарчад разбије, прође само са неколико убоја и огреботина. У ствари више уплашен него озлеђен бејаше. Змај је, попут каквог падобрана, бивствено умањио снагу пада дечаковог.

Дан BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: НА ИВИЦИ ПЛАТФОРМЕ!

Док се злокобни тутањ неумољиво приближавао, Мерв је посрнуо и пао на земљу с једном ногом на шини.

ПОД ТЕРЕТОМ ВАГОНА

Када је точак најближег вагона почео полако да му сече ногу, снажни Мерв Вилсон је схватио да је био несмотрен. Вагони су се споро кретали према њему, бол је постајао готово неподношљив и Мерв је вриснуо. Међутим, био је потпуно сам и нико га није чуо. Скупио је сву снагу, напрегнуо приклештено тело и покушао да заустави машинерију која је клизила на њега. Али, и да није био повређен, шта би он сам могао против неколико великих вагона! Уплашен и на ивици свести с горчином је схватио да води битку коју ће сигурно изгубити. Поново је викнуо. Чуо је само свој глас, необичан и туђ. Лежао је на слабо осветљеном делу пруге, бука велике дизалице гушила је његове крике, а другови с којима је радио сад су били далеко.

Кад се нови пар вагона прикључио крају композиције и покренуо је, Мерв је осетио још жешћи бол.

— Ох, кад би ми неко помогао! — заjечао је стегнутих вилица и клонуло се прибио уз тле.

НЕИСПРАВНЕ КОЧНИЦЕ

До тог догађаја, 8. децембра 1969 Мерв је радио у луци рудника гвожђа у Дампијеру у северозападном делу Аустралије. Осветљена јаким сијалицама, ова лука ноћу пружа необичан призор. Многобројни радници миле као мрави око једне од највећих и најсложенијих опрема за утоварање на свету. Непрестано се чује шкрипа и бука огромне машинерије и сирене великих дизел-локомотива које од рударских јама до бродова у луци вуку композиције вагона натоварених гвозденом рудом.

Двадесет трогодишњи Мерв Вилсон, висок преко 180 цм, имао је те ноћи дужност да се стара о празним вагонима.

Снажне локомотиве вукле су овај тешки товар до огромне дизалице која би истовремено подизала два вагона, окретала их и празнила. Мерв је морао да надгледа да се сваки пар празних вагона, који су низ шине клизили од дизалице, уредно и полако прикључи претходном да би се саставила композиција за повратак у рудник. А да би спречио да вагони неконтролисано крену пругом, Мерв је одмах везивао један за други на сваком повлачио ваздушну кочницу.

Негде око четири ујутру, три сата пре доласка нове смене, Мерв је причврстио нови пар вагона за већ постојећу композицију и повукао кочнице. Међутим, са изненађењем је устновио да оне не раде. Повукао их је поново, сад јаче него први пут, али — узалуд. Одлучио је да покуша да их поправи. Вагони су се већ полако кретали и док је Мерв стајао погнут, размишљајући како да кочнице поново оспособи, с леђа га је нешто снажно гурнуло. Кратко је посрнуо и пао лицем ка земљи, упоредо са железничком пругом, с једном ногом на шини.

Док је лежао рањен, осећајући како му из повређене ноге истиче крв, вагони су уредно силазили са дизалице и још један пар ударио је о крај композиције. Тада се точак вагона још дубље зарио у његову ногу. Осећао је како се топла локва крви шири испод њега.

САМО ПОЖУРИТЕ

Отупео од бола и потпуно немоћан, схватио је да му је повређена артерија у бутини. С муком је успео да се помери и руком дохвати место одакле је крв истицала. Притиснуо је рану дланом и тако смањио млаз крви. У полутами је могао да види да му је нога готово преполовљена. Осећао је да му се мути у глави и да се зноји. Само за тренутак се уплашио несвести, а онда је чак и желео да склопи очи и потоне у мрак. Тако ће ми бити бар мало лакше, мислио је Мерв.

Вагони су пристизали непрестано, ударали о крај композиције и померали је. Точак који му је приклештио ногу све више ју је засецао и бол је постајао готово несношљив.

И када је већ изгледало да ће га, самог и беспомоћног, вагони неизбежно убити, радник који је радио на дизалици схватио је да нешто није у реду. Чуо је како празни вагони ударају један о други и пошто није видео Мерва, притиснуо је дугме за прекид рада у случају опасности и пожурио дуж композиције. Застао је, ужаснут и задихан, кад је испод вагона угледао свог колегу. Схвативши да му сам не може помоћи, отрчао је до телефона и усплахирено позвао хитну помоћ:

— Пожурите, само пожурите! Јадник је готово преполовљен...

ХОЋЕ ЛИ СТИЋИ ЖИВ?

Прошао је скоро цео сат пре него што су спасиоци успели да ослободе Мерва испод точка који му је засекао ногу. Још при свести Мерв је чуо лекара како говори:

— Учинићемо све што можемо. Али, овде га не можемо оперисати. Морамо га пребацити у Перт. Само, плашим се да до Перта неће стићи жив. Мислим да му остаје још само један сат...

Мер се тргнуо:

— То ти мислиш, друшкане! — изговорио је с напором. — Зар сам узалуд издржао све ово?

У оближњој болници три и по сата су покушавали да му помогну а онда је Мерв авионом пребачен у главну болницу у Перту где је могао да добије најбољу лекарску негу.

Мерв је у тој великој и савременој болници провео 23 месеца и храбро издржао седам сложених операција на нози. Мишићи и тетиве са задњег дела повређене ноге пресађени су му на предњи део и колено. То је била прва таква операција у западној Аустралији.

Нога је коначно спасена. Лекари су и сами били изненађени издржљивошћу храброг Мерва иако су веровали да ће сигурно остати без ноге.

Пун ожиљака, али ведар и чврст, Мерв је из болнице изишао пешке. После извесног времена поново је почео да вози кола.

— Мало је укрућена, али је послушна готово као и пре — често говори Мерв Вилсон и дланом милује ногу. — Али, у овој несрећи, нашао сам и срећу. Захваљујући повређеној нози упознао сам своју жену. Она је била једна од болничарки које су ме неговале у Перту.

И. М.

У 12. веку под династијом Комнена Византија доживљава свој последњи велики успон. У својим настојањима да учврсти и прошири своју власт на Балканском полуострву Византија се неминовно морала сукобити са Угарском која је држала Срем и настојала да своје границе и утицај што више прошири на југ. Угарско-византијски ратови, вођени у неколико наврата, пружили су наду владарима Рашке да ће се, ако се ставе на страну Угарске, ослободити византијске власти. Династија рашких жупана због тога се тесно везује, чак и породичним везама, за угарске Арпадовце. И зато је Манојло Комнен, који је на престо дошао 1143, у време својих успешних ратова, сменио

БИТКА КОД

рашког жупана Десу и уместо њега поставио другог члана династије Тихомира кога је, после краће владавине, 1166. збацио најмлађи брат Немања, родоначелник нове династије. Чим је дошао на престо и прогласио се за великог жупана Немања, користећи Манојлову ангажованост у рату против Угарске, прекида све везе с Византијом. Тада Манојло шаље против Немање Тихомира с војском састављеном од Грка, Франака и Срба који су се ставили на Тихомирову страну. Војске су се сукобиле у јесен 1168. код села Пантина, на левој страни реке Ситнице, и ту је Немања страховито поразио Тихомира.

Подаци узети из „Историје Југославије“ (I део Ћирковић, Божић) и „Војне енциклопедије“

ПАНТИНА

ХИТ СТРАНА

Петком у Забавнику а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

ОРАНЖ ТАУРУС

Има више разлога зашто мађарска популарна музика ужива углед у свету. Врсни и школовани млади музичари увек су проналазили праве начине да прилагоде модерна струјања дугој традицији музичке културе у Мађарској. Одавно су потомци Беле Бартока побрали симпатије на разним манифестацијама широм Европе али је тек појавом Шарлоте Залатнај, Зузе

Конц и групе „Локомотива ГТ" и њиховим успесима на многим фестивалима, почео успон мађарске поп-музике. На међународну сцену ступа читава плејада младих музичара и група а неке од њих — „Сиријус", „Омеге", „Иљеш" и „Оранж Таурус" — налазе се на добром путу да у 1974. години изборе европску популарност.

Код нас, нарочито у Војводини, све више пријатеља стиче трио „Оранж Таурус". Ова група, настала марта 1972. од ветерана ансамбла „Метро", у почетку је имала четири члана и звала се »Taurus EX-T 25. 75. 82«. За свега неколико месеци, захваљујући честим гостовањима у радио и ТВ емисијама, добрим снимцима и успелим концертима, нова група избија у први план. У лето исте године путују заједно са енглеским квартетом „Фри" (FREE) по великим градовима и наилазе на леп пријем. Две сингл-плоче долазе на топ-листу и одмах затим група полази на гостовање по Немачкој, Чехословачкој и Пољској. Почетком 1973. године мењају име у „Оранж Таурус" и долазе први пут у нашу земљу. Приликом тог гостовања начинили су два снимка за емисију „ВЕЧЕ УЗ РАДИО", учествовали у неким ТВ емисијама и одржали неколико бесплатних концерата по београдским факултетима. Касније су још два пута долазили у Југославију и публика је њихову музику увек радо слушала. Крајем прошле године састав напушта одлични оргуљаш Фраик Балаш а група наставља као трио. Свирају сопствене композиције, определили су се за прогресивну музику у којој до изражаја долазе инструменталне способности чланова. Њихове најпознатије композиције су „Зелена звезда" и „Девојка коју могу гледати са љубављу".

„Оранж Таурус" у последње време често гостује по Аустрији и Немачкој и намеравају ускоро да пођу и на турнеју по Енглеској.

Чланови групе: БЕЛА РАДИЧ, гитариста и певач. Рођен је 1946. године у Будимпешти и више од десет година свира по познатим мађарским групама.

ВИКТОР БРУНЕР, удараљке. Рођен је 1943. у Будимпешти и пре је свирао у саставу „Метро". Из породице је музичара и са поносом се сећа деде који је дириговао будимпештанским симфонијским оркестром.

ЗОРАН СТЕВАНОВИЋ, бас-гитариста и певач. Рођен је за време рата у Београду али већ дуго живи са породицом у Мађарској. Веома је цењен и важи за једног од најбољих музичара. Дуго је био вођа познате групе „Метро".

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Волео бих да сазнам нешто више о певачу Марку Новоселу.

Воја из Шапца

Познати певач забавне музике Марко Новосел рођен је 24. јануара 1936. године у сремском градићу Илоку али се касније преселио у Загреб. После гимназије неколико пута је покушавао да студира али због својих обавеза као музичара никада није дипломирао. У нижој музичкој школи учио је соло певање и клавир. Свира још хармонику, гитару и контра-бас. На нашој сцени се појављује 1956. године и од тада је постигао више запажених успеха. Осим домаћих фестивала више пута је наступао у иностранству. Његов највећи успех је друго место на међународном такмичењу у Пескари у Италији. Између 1965. и

1970. живео је и певао у САД. По повратку, снима за диско-кућу „АЛТА" из Загреба. Најпопуларније песме су му: „Под старим крововима" и „Загреб, Загреб". Ожењен је певачицом Ервином Штелцл и има двоје деце. Адреса: Марко Новосел, Алеја поморaца 7, 41000 Загреб.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЗВЕЗДА (STAR)

Текст и музика: Џо Иган (Joe Egan)

Изводи група: „Стилерс Вил"

Дакле, направили су од тебе звезду.
Сада си у небесима.

Када идеш улицама
понашаш се као да лебдиш.

Читају у новинама о твојим успесима,
верују у све што им се каже.

И после свега што је иза тебе
кажи ми шта ћеш
кад твоје прође.

О, кажи ми, кажи . . .

Када си на сцени
сви те одушевљено поздрављају.

Уживео си се у наступе,
највећа си атракција.

Пролетиш кроз врата
и кад слетиш на земљу
очекујеш да још имаш све.

И после свега што је иза тебе,
кажи ми шта ћеш
када се нађеш тамо где си почео.

О, кажи ми, кажи . . .

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: „ЗВЕЗДА" можете чути у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на I програму Радио-Београда 25. марта ове године од 20.00 до 22.00 сата!

ЗНАТЕ ЛИ КО ЈЕ ОВО?

ОДГОВОР: АЛИС КУПЕР!!

Како да им пишем!

Неџад Имамовић, Веселина Маслеше 10, 71000 Сарајево

Вера Ивковић, Мике Аласа 16, 11000 Београд

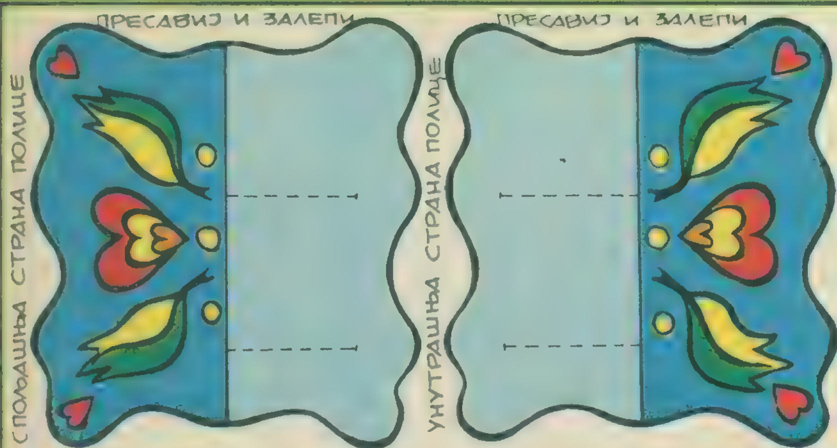
Предраг Живковић-Тозовац, Војводе Степе 29, 11000 Београд

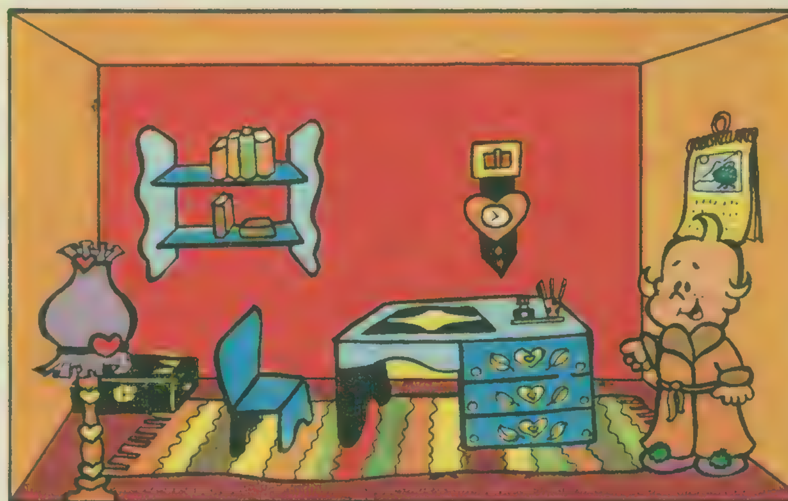
УЗ ПЕСМУ НЕДЕЉЕ

ЗВЕЗДА је последњи хит групе „Стилерс Вил" (STEALERS WHEEL). У ствари под тим именом се крију само два члана овог састава који је пре годину дана постигао велики успех песмом „Заглављен у лифту са тобом". После успеха дошло је до неспоразума и састав се распао. Остали су само Гери Реферти и Џо Иган и они сами уз помоћ студијских музичара праве нове хитове. Њихова најслушанија песма ЗВЕЗДА налази се у албуму FERGUSLIE PARK.

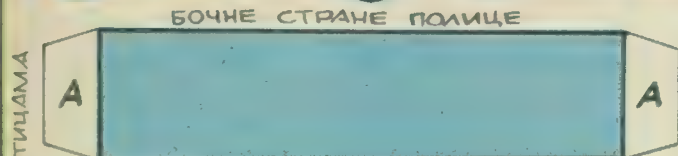

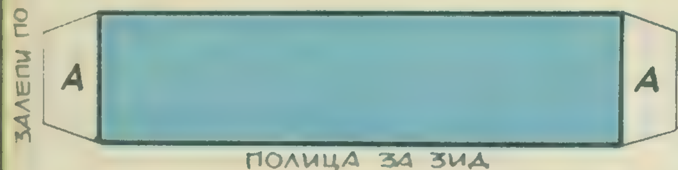
НАПРАВИТЕ САМИ

ЦИЦИНА РАДНА СОБА

Све делове намештаја залепи на чврст картон, па их онда исеци и склопи према упутству уз слику. Полицу направи овако: просеци бочне стране по цртицама, провуци делове А, залепи их за полеђину па пресавиј и залепи бочне стране полице. Затим узми кутију од ципела, облепи је шареном хартијом с унутрашње стране — то су зидови, таваница и под. Тепих направи од шарене хартије за увијање.

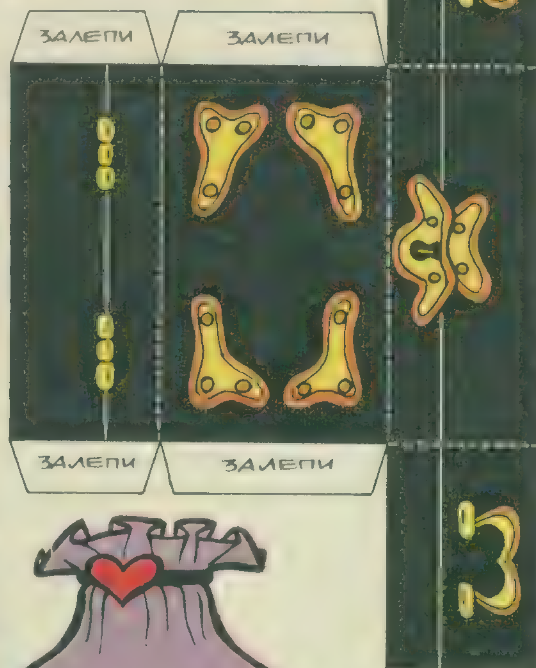
БОЧНЕ СТРАНЕ ПОЛИЦЕ

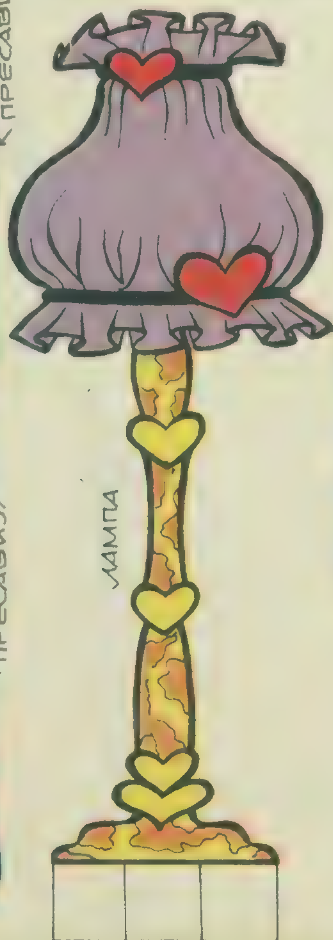

ЗАЛЕПИ ПО ЦРТИЦАМА

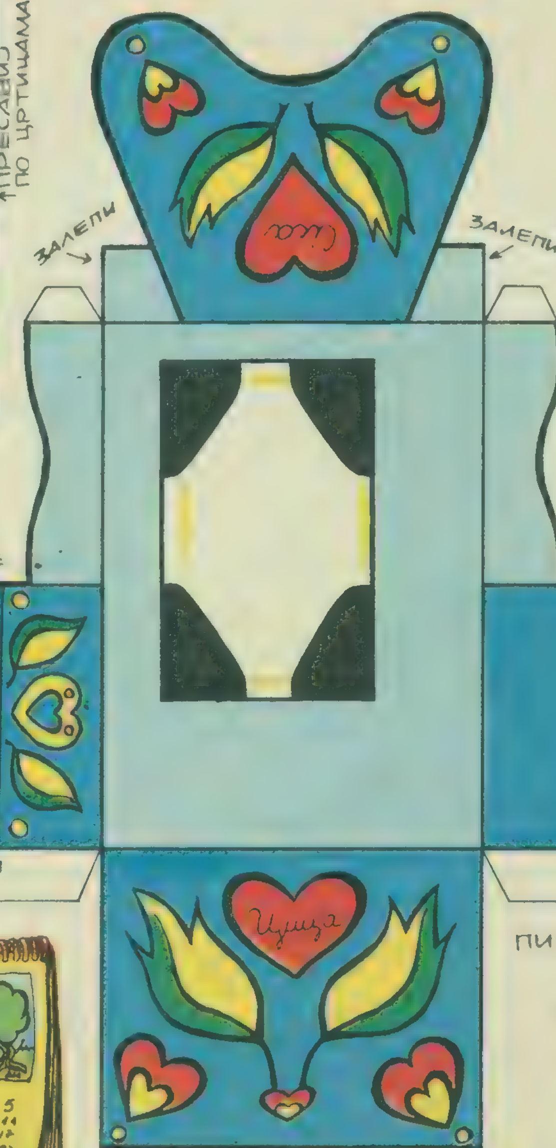
ПОЛИЦА ЗА ЗИД

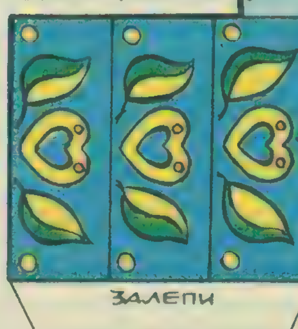

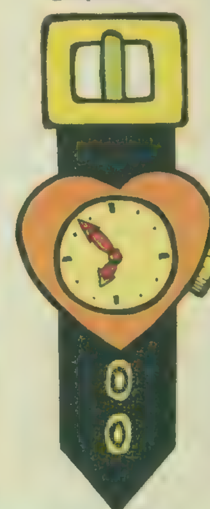

РУСТИЧНИ САНДУК ЗА СТАРЕ КЊИГЕ

ЗИДНИ САТ

ПИСАЋИ СТО

ПЕРНИЦА

К. БУЛИЧОВ

УВЕК ЈЕ ИЗМЕЂУ НАС БИЛА ПРЕГРАДА СА ОВАЛНИМ ОКНОМ КРОЗ КОЈЕ САМ МОГАО ДА ВИДИМ САМО ЊЕНО ЛИЦЕ И КРАТКУ БЕЛУ КОСУ

СНЕЖАНА

Видео сам кад је њихов брод страдао. Додирнуо је подножје стрме падине, налетео на супротну косину и разлио се као капља воде кад падне на стакло.

Девојку смо нашли на педесет метара од брода. Била је у скафандеру — сви су, осим капетана и дежурних, успели да ставе скафандере. Девојка је, очигледно, била у близини врата јер је при удару просто излетела из брода. То што је остала жива била је чиста случајност која се граничила са невероватношћу. Али, таквих случајева је било откако се човек први пут винуо у ваздух.

Када смо је донели на помоћни брод била је у шоку. Доктор Стрешниј није ми дозволио да јој скинем шлем мада нам је свима било јасно да може умрети ако јој одмах не укажемо помоћ. Али, доктор је био у праву. Ми нисмо знали састав њихове атмосфере и какви се све, за њу безопасни а за нас смртоносни, вируси могу налазити на њеној белој, сјајној и кратко подшишаној коси, дугачким трепавицама и бледим, нежним образима.

Доктор је дезинфиковао најтању сонду и убацио је кроз тканину скафандера да би узео узорак.

— Лоше, веома лоше — промрмљао је пошто је извршио анализу.

— Шта је с њом? — запитах га са стрепњом.

— Још је жива али јој ми не можемо помоћи. Она је Снежана.

Наш доктор је био склон песничком изражавању чији нам смисао није увек био јасан.

— Ми смо навикли да је основа живота кисеоник. Код ње је то амонијак.

Значење тих речи није одмах допрло до мене. Чини ми се ни до осталих.

— При притиску који влада на Земљи — наставио је доктор — амонијак кључа на минус 33, а леди се на минус 78 степени.

Тада ми је све постало јасно. Иако нико није рекао ни речи, знао сам да гледају на девојку као на привиђење које може да се претвори у облак паре само ако јој се скине шлем...

Више од сата претраживали смо унутрашњост настрадалог брода пре но што смо нашли неоштећене балоне с резервном амонијачном смешом.

Смешна слова

Свратио сам у болницу, као што сам увек то чинио, после дежурства. Унутра је мирисало на амонијак.

— Спава? — упитао сам доктора кога сам затекао нагнутог над читавим низом реторти и епрувета. Доњи део његовог лица покривала је маска. Свакога дана морао је да решава проблеме исхране, лечења и психотерапије своје пацијенткиње. Летели смо већ трећу седмицу. Снежана је била здрава али јој је било бескрајно досадно.

Снежанино лице, као старински портрет у овалном раму, показало се на прозорчету.

— Здраво! — рече ми.

Затим је укључила аутоматског преводиоца јер је том једном речју исцрпла своје знање нашег језика.

— Шта радиш? — запитах је.

Њене усне су се мицале и преводилац ми је одговорио с неколико секунди закашњења, а у том међувремену могао сам да се дивим њеном лицу и очима које су мењале боју као море за ветровитих, облачних дана.

— Учим да читам — одговори ми Снежана и насмеја се пре но што је преводилац успео да преведе њене речи.

— То знам. Јеси ли запамтила слово „ш"?

— То је много смешно слово. Али је још смешније „ф". Знаш ли да сам поломила једну књижицу?

Доктор подиже главу и рече:

— Могао си то да претпоставиш још пре но што си јој дао књигу. На минус педесет степени пластичне странице постају крте.

Кад је доктор отишао, Снежана и ја остали смо просто тако стојећи једно према другом. Ако бих прстима додирнуо стакло које је делило наша лица оно би ми се учинило леденим. Њој је оно на додир изгледало врело. Имали смо четрдесет минута времена пре но што ће доћи Бауер вукући свој диктафон да би мучио Снежану својим бесконачним испитивањем. Како је код вас то? А како то? А како се у вашим условима одвија та и та реакција?

Снежана ми се жалила на Бауера:

— Ја нисам биолог, Могу да му кажем нешто што није тачно, па да после дође да непријатних последица.

Доносио сам јој разгледнице, слике биљака и животиња. Она се смејала, распитивала са за појединости које су мени изгледале неважне. А онда би наједном престала да поставља питања и гледала је некуд преко мене.

— Шта ти је?

— Досадно ми је. И страшно.

— Не бој се. Ми ћемо те сигурно одвести твојој кући.

— Није ми због тога страшно.

Златна рибица

А тог дана ме запитала.

— Имаш ли слику девојке?

— Које девојке? — упитах.

Узела је моју руку и принела је свом образу.

—Оне која те чека код куће.
— Мене нико не чека.
— Није истина — рече Снежана. Умела је да буде страшно категорична. Нарочито кад у нешто није веровала. На пример, она није поверовала да постоје руже.
— Зашто ми не верујеш?
Ништа ми није одговорила али није могла да сакрије своје нерасположење. Кад је била весела, очи су јој биле плаве, готово љубичасте. А кад би била жалосна, оне су губиле плаветнило и постајале сиве, а ако би се наљутила — зелене.
Није требало да видим њене очи. Кад их је, пошто смо је пренели на наш брод, први пут отворила, трпела је страховите болове. Очи су јој тада биле црне, без дна, а ми ништа нисмо могли да јој помогнемо док не преуредимо лабораторију. Ипак, ћутала је. И тек после три часа могли смо да је пренесемо у лабораторију где јој је, најзад, доктор скинуо шлем.
Следећег јутра очи су јој светлеле љубичастом радозналошћу и само су мало потамнеле када су се среле с мојим погледом...
Ушао је Бауер. Снежана ми се насмеши и рече:
— Акваријум вам је на услузи.
— Не разумем, Снежана — узвратио је Бауер.
— А у акваријуму опитни пуж-голаћ.
— Рецимо радије златна рибица.
— Бауера није било лако збунити.
— Ја идем — рекох тада а Снежана ми није одговорила као обично: „Дођи опет".
Покушао сам да анализирам свој положај. Са истим изгледима на успех могао сам да се заљубим у портрет Марије Стјуарт или у статуу Нефертите. А можда то и није била љубав већ просто сажаљење према једном усамљеном бићу. Једно је сигурно: њено присуство из основа је изменило живот на нашем броду. Снежана је унела међу нас нешто добро и племенито. Сви смо хтели да јој помогнемо. Моја наклоност према њој будила је у свима нешто између жалости и зависти, мада су та осећања противуречна. Понекад сам желео да се неко нашали на мој рачун, да бих могао да му одговорим, да планем...

Шалио сам се

Те вечери ме је доктор Стрешниј позвао интерфоном и рекао:
— Зове те Снежана.
— Нешто се догодило?
— Ништа се није догодило. Не бој се.
Потрчао сам у болницу. Снежана ме је већ чекала крај окна.
— Опрости што сам те звала. Али изненада сам помислила да те више нећу видети ако умрем.
— Не говори глупости — промрмља доктор, диже се и оде.
— Желим да те додирнем — рече ми Снежана. — Каква неправда. Не могу те додирнути а да се не опечем!
— Мени је лакше — рекох глупо. — Ја бих се само смрзао.
— Хоћемо ли скоро стићи?
— Да. Кроз четири дана — одговорих.
— Не желим да идем кући. Док сам овде још могу да замишљам да те додирујем. А тамо тога неће бити. Стави длан на стакло.
Послушао сам. Снежана је наслонила чело на стакло и ја сам замишљао да моји прсти продиру кроз стакло и милују њено чело.
— Није ти се рука смрзла? — покуша Снежана да се насмеши.
— Треба да нађемо неку неутралну планету — рекох.
— Какву?
— Неутралну, кажем ти. Нешто између Земље и твоје планете. Неку где је увек минус четрдесет степени.
— То је претопло.
— Онда четрдесет пет. Да ли би тада издржала?
— Свакако — одговори Снежана. — Али, зар можемо да живимо а да обоје патимо? Ја од врућине, ти од мраза!
— Шалио сам се.
— Знам да си се шалио. Кажи, да ли бих те ја заволела кад бисмо били исте крви?
— Не знам. Ја сам тебе прво заволео а онда сам тек открио да никад не могу да будем с тобом заједно.
— Хвала ти на тим речима.

Последњи дан

Последњег дана Снежана је била узбуђена и мада ми је говорила да не може да замисли да ћемо се растати, признала ми је да се изнад свега боји тога да се нешто не догоди и да нећемо стићи на њену планету.
Већ пола часа упоредо с нашим бродом летео је њихов патролни брод и аутоматски преводилац трештао је на капетанском мосту. Снежана је проверавала свој скафандер. Осећање да се отуђујемо притискало ме је као терет. Знао сам да се морамо растати али зар да се тако растанемо.
Меко смо атерирали. Снежана је већ била у скафандеру. Мислио сам да ће раније изићи у лабораторију, али она се на то није усудила пре но што је капетан наредио:
— Посада која ће изићи из брода нека навуче скафандере. Температура ван брода је минус педесет три степена...
Врата су била отворена и сви они који су желели да се с њом опросте стајали су крај њих.
Док је Снежана разговарала с доктором, заобишао сам их и изишао на малу платформу с које су се спуштале степенице. Над тим нама туђим светом пловили су ниски облаци из којих је сипила киша. На тридесет метара од нас стајало је неко жуто возило а крај њега неколико људи. Они су били без скафандера. Без скафандера, разуме се, јер ко их још носи на својој рођеној планети? Стигло је још једно возило и из њега су такође изишли неки људи. Чуо сам кад ми је Снежана пришла. Окренуо сам се према њој. Сви су се повукли. Остали смо сами.
Снежана ме није гледала. Покушавала је да разазна ко је дошао да је дочека. И неког је препознала. Подигла је руку и почела да маше. Из групе се издвојила нека жена и поплочаном стазом потрчала према броду. И Снежана је потрчала низ степенице, њој у сусрет.
А ја сам стајао на врху степеница јер се једини од свих на броду нисам опростио са Снежаном. Поред тога у руци ми је био повећи завежљај с њеним стварима. Најзад, ја сам био и члан екипе која је с Бауером морала да узме узорке с тла и разговора с космодромским властима. Нисмо имали много времена јер је кроз један сат требало да узлетимо.
Жена је казала нешто Снежани и она се насмејала и скинула шлем. Шлем је пао и откотрљао се по плочама. Снежана је руком прошла кроз косу. Жена ју је загрлила и наслонила свој образ на њен и ја сам помислио како им је сад обема топло. Гледао сам их и оне су биле далеко од мене. Тада је Снежана нешто казала жени и потрчала назад, према броду. Устрчала је уз степенице и гледајући ме нетремице скинула рукавице.
— Опрости — казала је. — С тобом се нисам поздравила.

Скини рукавицу!

То није био њен глас. Говорио је аутоматски преводилац изнад врата који је укључио неко од мојих. Али, ја сам и поред превода чуо и њен глас.
— Скини рукавицу — рече ми. — Овде је само минус педесет степени.
Стргао сам рукавицу с руке и нико није ни покушао да ме спречи мада су капетан и доктор чули њене речи.
Нисам осећао мраз. Ни одмах а ни касније када је она узела моју руку и мој длан принела свом образу. Тргнуо сам руку кад је већ било касно. На њеном опеченом образу остао је тамноцрвен траг мог длана.
— Ништа — рече Снежана. — Проћи ће то. А ако и не прође, утолико боље.
— Полудела си — одговорих.
— Навуци рукавицу. Смрзнуће ти се рука — рече Снежана.
Одоздо је жена нешто викала Снежани.
Снежана ме је гледала и њене тамноплаве, готово црне очи, биле су сасвим сиве...
Када су већ сасвим пришле возилу, Снежана је застала и подигла руку опраштајући се од свих нас.
— Дођи после до мене — рече ми доктор. — Намазаћу ти нечим руку и превити.
— Не боли ме — одговорих.
— Болеће те касније — рече доктор.

БИБЛИОТЕКА ШВРЋА 16

КЊИЖИЦА-СЛИКОВНИЦА 16 ВЕСЕЛИХ ДОЖИВЉАЈА

СПЕЦИЈАЛНИ ПОПУСТ ЧИТАОЦИМА »ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА«

16 књижица у боји — за свега 40 дин.
(Књижарска цена је 48 динара)

Свака књижица је прича са илустрацијама у боји о једном Дизнијевом јунаку!

Библиотека „ШВРЋА" садржи 16 књижица-сликовница: **1. Микијев циркус; 2. Паја Патак и јарац; 3. Мики и Вумба-Ву; 4. Бамби; 5. Шврћа; 6. Патуљак Љутко; 7. Мали Вучко; 8. Мрша и Дебељко; 9. Раја, Гаја и Влаја; 10. Три прасета и зли вук; 11. Тик и Так; 12. Плутон; 13. Чика Баја; 14. Шиља детектив; 15. Мали Хијавата и 16. Дамбо.**

ОВЕ СЛИКОВНИЦЕ СА 2 ПЛАСТИЧНА ОМОТА СУ ЛЕП И ЈЕФТИН ПОКЛОН ЗА НАЈМЛАЂЕ

»ВУК КАРАЏИЋ«

Краљевића Марка 9, 11000 Београд

ПОРУЏБЕНИЦА

[illegible] неопозиво поручујем библиотеку „ШВРЋА" по сниженој цени од 40 дин. који ћу износ платити поштару кад ми је донесе (поузећем).

____

(Читко: Име и презиме)

____

(Број поште, место, улица и број)

Испуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу: „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка 9, 11000 Београд.

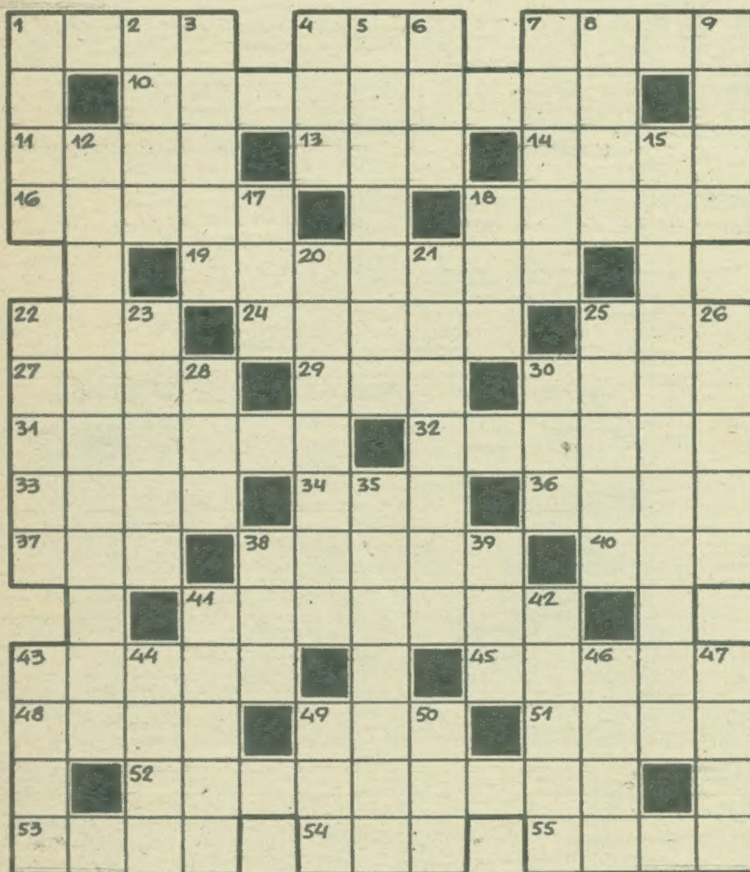
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) спортска приредба, 4) лука у Израелу, 7) летопис, 10) верска наука, 11) име Маркса, 13) узвик при скоку, 14) посмртни лежај, 16) једно сазвежђе, 18) на овај начин, 19) зрно семена, 22) изразити представник, 24) витак, танан, 25) аустријска новинска агенција, 27) барски гас, 29) пустиња у Индији, 30) доњи део женске хаљине или сукње, 31) држава у САД, 32) марка часовника (мн.), 33) било кад, 34) осигуравајући завод (скр.), 36) холивудски филмски глумац (Харисон), 37) део кухињског намештаја, 38) књижевна врста, 40) скраћеница установе за јавне комуникације, 41) одбрана у шаху, 43) државне касе, 45) анатомски део тела (мн.), 48) индијска национална ношња, 49) врста дрвета, 51) шпански фудбалски клуб, 52) место на Дунаву у Бачкој, 53) древни музички инструмент, 54) катран, 55) пустињска животиња.

УСПРАВНО:

1) птица грабљивица, 2) успављујуће средство (мн.), 3) грчко острво, 4) телефонски позив, 5) вео, зар, 6) стара турска титула, 7) једна од САД, 8) име певачице Кнежевић, 9) беспослен дечак, мангуп, 12) једна од техничких наука, 15) древни кинески начин лечења помоћу игала, 17) име америчког џез-певача (Кинг Кол), 18) омладински кошаркашки клуб, 20) борац с биковима, 21) сухоеснати производ, 22) врста спорта, 23) народно мушко име, 25) сазвежђе Скорпион у зодијаку, 26) потврда, сведочанство (лат.), 28) поврх, изнад, 30) енглеска титула, 35) четинарско дрво (мн), 38) италијанска радио-телевизија (скр.), 39) јужно воће, 41) део птичијег тела, 42) метеж, збрка, 43) назив за светску изложбу која је одржана у Осаки, 44) народно мушко име, 46) познати мађарски фудбалер, 47) карика, 49) скраћеница за тринитротоулоул, 50) индустријска област у Западној Немачкој.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) снага, 6) пласт, к, 11) атом, 12) Рила, п, 14) опсада, 16) опанци, 18) прт, 19) Атила, 21) Деј, 22) ива, 23) редар, 24) Ака, 25) тава, 27) рез, 28) слив, 29) окапи, а, 31) слана, 32) околина, 33) спора, н, 36) искра, 40) кост, 41) иза, 43) трен, 44) ано, 45) плата, 47) Ида, 48) соб, 49) роман, 50) Ван, 51) Крилов, 53) мотика, а, 55) нови, 56) Аден, с, 57) замак, 58) нарав.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор Мирољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дин, полугодишња 66,00 дин, тромесечна 33,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дин, полугодишња 132,00 дин, тромесечна 66,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: DM 46 — $ 16 — Ff 73 — Sfr 53 — Skr 73. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35 I тел. 22-711.
На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

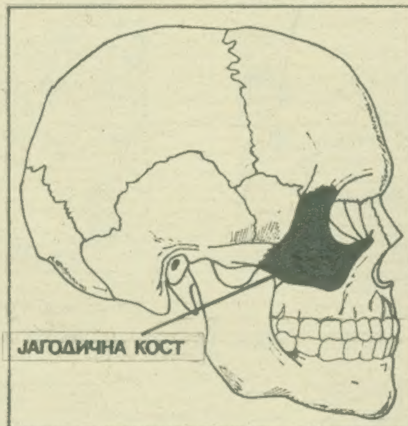
НИЈЕ БЕЗИМЕНА!

Драга редакцијо,

у Забавнику број 1152, на страни 11, на цртежу костију главе нисте означили назив кости која је била обојена светлозелено. Та кост се налази десно од клинасте и слепоочне кости. Да ли сам у праву, и ако јесам, како се зове тај део лобање?

Горан Симоновић,
Крагујевац

Сасвим сте у праву! Кост која је на цртежу лобање обојена светло-

зеленом бојом назива се **јагодична кост.** На овом цртежу та кост је црна.

ОД ТИШИНЕ ДО ОРКАНА

Драги Забавниче,
молим те да објасниш шта је бофор.

Сребренко Чолић,
Сарајево

Френсис Бофорт (1774 — 1857), енглески адмирал и хидрограф, израдио је 1805. године скалу за одређивање јачине ветра, од тишине и потпуног мировања ваздуха на мору до оркана. Бофортова скала подељена је на 12 степени. Јединица овог система за мерење брзине струјања ваздуха названа је по њему бофор.

Ветар од једног бофора је лахор. Тада се дим диже готово усправно и ваздух струји брзином од 0,9 метара у секунди или 9 километара на час.

Кад је ветар јак 6 бофора, чује се како хуји изнад кућа и других препрека, повија тања стабла и на стајаћим водама прави таласе од којих се неки запене. Ветар од 6 бофора креће се брзином од 12,3 метра у секунди или 44 километра на час.

Последњи, дванаести степен ове скале означава најјачи ветар — оркан који уништава готово све пред собом. Брзина ветра од 12 бофора једнака је кретању ваздуха од 34,8 метара у секунди или 125 километара на час.

Ову скалу прихватио је 1838. прво британски адмиралитет а 1874. и Међународни метеоролошки комитет. На метеоролошкој конференцији 1913. Бофортоза скала прихваћена је за метеорологију уопште, где се, нешто измењена и усавршена, употребљава и данас.

УЏБЕНИК ЗА НЕМАЧКИ

Драги Забавниче,

молим те да у Малој пошти наведеш један или два уџбеника немачког језика који по својој грађи одговарају почетницима у учењу овог језика.

Мустава Мешковић,
Горажде

Готово у свим књижарама можете наћи две књиге које вам као почетнику у учењу немачког језика могу најбоље помоћи. Прва је Шмаусова књига „Немачки у 100 лекција" а

друга уџбеник немачког језика са грамофонским плочама из познате едиције „Asimill". Овим књигама и грамофонским плочама моћи ћете се користити и онда када више не будете почетник јер су обе књиге састављене од немачке абецеде и изговора гласова до одломака из дела познатих немачких писаца.

НЕ ТОМАС, ВЕЋ МАРГАРЕТ

У Забавнику број 1151 у рубрици Мала пошта поткрала се грешка у тексту „Прохујало са вихором". Наиме, уместо Маргарет Мичел, која је писац популарног романа „Прохујало са вихором", погрешно је написано Томас Мичел. Извињавамо се читаоцима због ове грешке а онима који су је запазили и известили нас о томе захваљујемо.

Редакција

Distributed by King Features Syndicate.

